İLÂHİYYAT KÜLLİYATI

Sayı : 24

Allahı tanıtan

İSİMLER SIFATLAR

(ESMA-İ HÜSNÂ)

Tertipliyen :
Ömer Fevzi Mardin

Yayan:
İlâhiyyat Kültür Te'lifleri
Basım ve Yayım Kurumu

Sayı : XVIII

Nur Matbaası
İSTANBUL
1952

İLÂHİYYAT KÜLLİYATI

Sayı : 23

Allahı tanıtan

İSİMLER SIFATLAR

(ESMA-İ HÜSNÂ)

Tertipliyen :
Ömer Fevzi Mardin

Yayan :
İlâhiyyat Kültür Te'lifleri
Basım ve Yayım Kurumu

Sayı : XVIII

Nur Matbaası
İSTANBUL
1952

ÖN SÖZ

Dinde ilk vazife ; Allahı tanımaktır. Allah ; hakkı ile tanınmadıkça Allah telâkkîsi hakikat temeline dayanmış olmaz. İslâmiyyet; teslimiyyet demektir. Allah bütün alâka ve yakınlıklariyle tanınmadıkça insan teslimiyyetde tahakkuk etmez. İmdi teslimiyyet ; Allahı iyi tanımanın bir neticesidir. Bu; Allaha muhabbetle ve güvenmekle gelişir. Güven ve muhabbet ise tanımakla vücûd bulur. Evvelâ Allahı bütün vasıfları ve güzellikleri ile tanıyacağız ki O'na inanalım, O'na güvenelim, O'nu sevelim O'nu benimsiyelim ve seve seve kendimizi O'na yani O'nun iradelerine teslim edelim. Ve böylece Allaha yürekden sarılalım, Allahdan gelene boyun eğelim. Her iyiliği Allahdan umalım, Allahdan bekliyelim. Hiç bir zaman hiç bir hâl ve hadise karşısında Allahdan ümid keserek irkilmiyelim, sarsılmıyalım, güvenimizi kaybedip zillete düşmiyelim. Allahdan ümid kesmiyelim ki insan gibi yaşıyabilelim ve dâima kuvvetlenerek çalışabilelim. Öyle ki : Hiçbir menfî kuvvet, hiç bir aksilik Allaha imanımızı ve güvenimizi zayıflatmasın. Hakkın bâtıla galebe çalacağı hakkındaki imanımızı hiç bir zaman sarsmasın. Elverir ki yolumuz doğru, niyetimiz hâlis olsun. Bu halde her zorluk ; bizi biraz daha Allaha yaklaştırır. Ve Allahın kurtarıcı elini de bize biraz daha yakınlaştırır. Ve teslimiyyet halinde : Allah kuluyum diyen ; fânilerin kulluğunu, köleliğini kabul edemez. Allaha tapan ; kendi nefsine tapamaz ve kulluk edemez. İmdi ancak nefsinin ve başkalarının esaretinden kurtulan kimse

hür sayılır, ve ancak hür insan Allaha teslim olur ve engelsiz kulluk eder.

İşte bütün bu güzel hayat gayesi; Allahı tanımakla inkişaf eder ve ele gelir. Allahı tanıtan vasıtalar; Allahın güzel isimleri ve vasıflarıdır. Bu isimler ve vasıflar Kur'ân-ı kerîmde mevcut olduğu gibi bu isimleri ve vasıfları misallerle ma'nâlandıran âyet-i kerîmeler dahi mevcûtdur. Bu risâlede hem (Esma-i Hüsnâ) denilen Allahın güzel isim ve sıfatlarını cedvel halinde göz önüne koymak hem de onları şumûliyle ma'nalandıran âyetleri meselâ : (Allah nedir. Mahlûkları ile münasebet ve muamelesi ne mahiyyetdedir. Allahın âdeti nedir. Allah insandan neyi istiyor, Allah neyi seviyor. Neyi istemiyor ve sevmiyor Allahın hılkatdeki mûradı nedir. Allahın insanları mükellef kıldığı vazifeler, mes'ûliyyetler nelerdir.) Gibi esasları ihtivâ eden âyeti kerîmeleri dercetmek niyetindeyim. Ve nazarî olarak hülâsa bir fikir dahi vermeği tasmîm ettim. Cümlesinin cümlenin istifadesine vesiyle olmasını Cenâb-ı Hakdan yalvarır dilerim.

9/Ağustos/952 Ömer Fevzi Mardin

ALLAHI TANITAN GÜZEL İSİMLER VE SIFATLAR HAKKINDA

Çok hülâsa umûmî bir fikir ve bilgi

Allah

Şüphesiz Allah vardır. Allahın varlığı kendindendir. Ve bu varlık iptidasız ve sonsuzdur.

Şüphesiz Allah birdir. Ve Allahlık birliği iktizâ ettirir. Allahı birden fazla tasavvur etmek insanı Allahsız bırakır, imânı temelinden ayırır. Bu tasavvur; türlü bâtıl fikirlere yol açar. Allaha teslimiyyeti gerektiren imân ve güveni temelsiz bırakır, insanı ma'nen zaafa uğratır, insanı dalından kopmuş yaprak gibi birden fazla ma'bûd arasında fikirde, hisde ve güvende perişan eder. Tehlikeye düşen kimse ; bir tek varlığı hatırlar ve onu imdadına çağırır. İşte o varlık Allahdır. Bölüm, inkisam kabul etmez.

Allah âlemleri yaratmadan evvel vardı. Varlığı zâti ile idi ve birdi. İsimleri sıfatları anda gizli idi. Sonradan yaradılmış âlemler nasıl zâhir ve yaradan nûr onda batın ise, hılkatden evvel de bunun aksine olarak zâtın isimleri ve sıtatlnrı zatde gizli ve bâtın ve zât zâhir idi.

Muhabbet fi'li Allahda yalnız sıfat değil zâtullahda özdür. İmdi hılkatden evvelki bu devrede muhabbet ; zâtullahda mevcud ve Rahmaniyyetin aslı idi. Zâtullah ; kendinde gizli olan isimlerin ve sıfatlerın güzelliğine böylece muhabbetli idi. Onların yapacakları işlerin, koyacakları eserlerin güzelliğine vukuundan

evvel istekli idi· Nihayet bu muhabbet ; Zâtullahı hılkate tahrik etti. Allahda, yani Allahın zâtında bir tecelli izharını icab ettirdi. Bu tecellî neticesi : Allahın isimleri ve sıfatları mahiyyet itibariyle dışda belirdi, ve yaradılacak bütün mahlûkların mukadderatı da (ayn-ı sabit) leri de taayyün edip belirdi. [Ki buna her kesin kaderi, alın yazısı derler]

İkinci bir tecellî de ; evvelce belirmiş olan isimler ve sıfatlar faaliyyete geçti ve (ayn-i sabitler) dahi hayat sahasına intikale başladı.

İSİMLER ve SIFATLAR

Allahda isimler ve sıfatlar iki zümredir.
1) Cemalî
2) Celâlî

1 — Cemalî zümre

Cemâlî zümre lûtuf sıfatlarını ihtivâ eder. Rahmân Rahîm, kerîm, lâtîf, gaffar gibi sıfatlar bu zümredendir

2 — Celâlî zümre

Celâlî zümre kahır sıfatlarını ihtivâ eder. Daâr, Daâl, Kahhar gibi menfî sıfatlar ve benzeri gazab ve şiddet ifade eden sıfatlar, ceza, ukûbet yaradan sıfatlar bu zümredendir. Bu sıfatlar Allahda asıl değillerdir. Ancak gayede münebbihdirler. Haricî sebepler onları meydana getirirler.

Allah'da asıl olan sıfat zümresi

Allah'da asıl olan sıfatlar; C e m a l î zümreden olanlardır. Yani Allah'da iyilik asıldır. Lutufkârlık merhamet, gayret, alâka, kurtarıcılık, iyileştiricilik gibi sıfatlar asıldır. Allah mutlak ma'nâda (iyi) dir. Bütün sıfatların müşterek hükmü netice itibariyle iyiliği ifâde eder, ve daima iyiliği hedef tutar.

Fenalık Allahda yoktur Allah onu zarûrî bir ilâç olarak insana yardır. Meselâ hekim hastayı hastalığından kurtarmak için acı ilâç vermeğe mecbur olabilir. Hastanın canını acıtacak bir takım muameleler icrasına mecburiyyet duyabilir. Bu ; hekimin fenalığından ileri gelme bir şey değil, hastanın fena halinin iktizâ ettirdiği şeydir.

Hekimde nihaî gaye iyiliktir. Hastanın hastalıktan kurtulması, sıhhat bulmasıdır. Allah'da da gaye; iyiliktir. Kulun salah bulması, âkıbeti hayır olmasıdır.

Büyük velî, kâmil, haktkat ehli Yûnus Emre hazretlerinin bir manzûmesi ; bahsin düşürdüğü münasebetle buraya dercedildi.

Manzûmenin ifâde ettiği ma'nâ; rızâ mertebesine yükselmiş kâmil, hakikat ehli bir kulun Cemâlî ve Celâlî zümreler hakkındaki telâkkîsini göstermektir. Allaha ; (lutfun da hoş, kahrın da hoş, nârın da hoş nûrun da hoş) hitablarını ihtivâ eden bu manzûme; Allahı hakkiyle tanıyan hakikat ehli insanların Allah telâkkîleri hakkında pek güzel bir misaldir :

MANZÛME

Hazret-i Yûnus Emreden

Ey padişah-ı lem yezel
Ey kâdir-ı hay ezel,
Ey lutfu çok kahrı güzel
Lutfun da hoş, kahrın da hoş

***

Hoştur bana Senden gelen
Ya taze gül yahut diken,
Ya hil'at yahut kefen
Lutfun da hoş, kahrın da hoş.

***

Ağlatırsın zarî zarî
Eğer vermezsen hûru
Lâyık görürsen nârı
Nârın da hoş, nûrun da hoş,

***

Gelse Celâlinden cefâ
Yahut Cemâlinden vefâ
İkisi de câne sefâ
Lutfun da hoş, kahrın da hoş.

***

Gerek ağlat gerek güldür
Gerek dirilt gerek öldür,
Âşık Yûnus Sana kuldur
Lutfun da hoş kahrın da hoş...

Allahın gazabı, kulların yaramazlıkları yüzünden peydâ olur. Allahı gazablandıran; kulların fena, zararlı hareketleridir. Allah kulları ile nihayetsiz derecede

alâkalıdır. İyilikleri ile de fenalıkları ile de böyledir, Allah kullarını hiçbir zaman terk ve ihmal etmez. Onlara alâkasız kalmaz ana baba bile o kadar zayıflıkları ve acizleri içinde evlâdlarına karşı alâkasız kalamıyorlar, ve çocuklarını islah için istemiye istemiye üzüle üzüle acı muameleler tatbik ediyorlar. Derece derece çocuklarının canlarını da acıtıyorlar, çocukları böylece bir takım eziyetlere, mahrumiyyetlere koyuyorlar. Ana baba fena olduklarından dolayı mı bunu böyle yapıyorlar. Hayır bil'akis iyi olduklarından böyle yapıyorlar. İşte Allahın da kullarına münferiden ve müctemian can acıtıcı muameleleri bu zümredendir. Bunlar ancak münebbihtir, kulu iykaz içindir. Kulun aklını başına toplaması, eğri yolu bırakması, kötü itiyadlarını, zararlı muamelelerini terk etmesi içindir.

İmdi : Tekrar tekrar söyliyelim ki; Allah iyidir, fena değildir. Fenalığı lüzumu anında ilâç olarak yaratır. Ancak (hayır ve şer Allahdandır) kelâmı bu esasda izaha ihtiyac gösterir. Yani : (Hayır Allah'da asıldır. Şer Allah tarafından yaradılır. Hayır; Allah'da ebedî gayedir. Şer; hükmü muvakkat olarak yaradılmış geçici bir muameledir.) Diye bilmek lâzımdır.

Hazreti İsânın İncîlde yazılı bir sözü vardır. (İyi birdir O'da Allahdır) özünü ihtivâ eden o sözün aslı şudur :

(Markos - 10 · 17 ve 18) : « [Hazreti İsâ] yola çıkarken biri yanına koşdu ve önünde diz çöküb kendisinden sordu. İyi muallim, ebedî hayatı miras almak içün ne yapayım ? İsâ da ona dedi : Niçin bana iyi diyorsun birden başka kimse iyi değildir. O da Allahdır. »

Hakikat böyle olduğu halde, yani Hazreti İsâ böyle söylediği ve bu sözü İncîle geçtiği halde Hıristiyan müessese politikacıları Hıristiyanlığı Mûsevilikten ayırarak dünyaya yeni gelmiş emsalsiz bir Din gibi göstermek için Allahımızın gazab- Allahı olduğunu ve Mûsevîlerin ezelî günahla kusurlu gazeb ümmeti olduğunu söylemişlerdir. Hazreti İsânın muhabbet Allahı ve sırf iyi olduğunu ileri sürmüşlerdir. Hıristiyanları böylece her ümmetden ayırmak üzere Allahdan ayırmak istemişlerdir.

Halbuki Hazreti İsâ ; Hıristiyanların şeriatde Tevrât-ı şerîf hükümlerine tâbi' olduğunu bildirmiştir. İşte müeyyidesi :

(Matta İncili - Bab 5 **- Ayet -** 17**) : «Sanmayın ki ben şeriati yahut peygamberleri ibtâl etmeğe geldim. Ben ibtâl etmeğe değil ancak tamamlamağa geldim.**

(18**) Zira doğrusu size derim : Gök ve yer zâil olmadan, her şey vaki' olunca ya değin, şeriatden [yani Mûsevî şeriat kitabının] en küçük bir harf veya bir noktası bile asla zâil olmıyacaktır.**

(19**) Bundan dolayı her kim en küçük emirlerden birini bozar ve insanlara öylece [bozuk] ta'lîm eylerse göklerin melekûtunde ona en küçük denilecektir. Fakat her kim onları icrâ eder ve ta'lîm eylerse ona göklerin melekûtünde büyük denilecektir. »**

Mûsevî Mukaddes kitabı ise hayır ve şerri Allahın halk buyurduğunu bildirmektedir. İşte müeyyidesi :

(Eş'iyâ - 45 **-** 7**) : «Nûru vücûde getiren ve zulmeti halkeden, selâmeti yapan ve belâyı yaradan, bunların cümlesini yapan Rab benim. »**

Artık görülüyor ki ne Mûsevîlikde ne Hıristiyanlıkda ne Müslümanlıkda Allahdan başkasında kuvvet, kudret irade tasavvuruna imkân yoktur.

Allahın bir tek Dini vardır. Bu tek Dinin beşerî tekâmül safhaları vardır. Hıristiyanlık bu safhalardan biridir. Hazreti İsânın annesi Mûsevîdir ve İsrâîl zürriyetindendir. Hazreti İsâ da İsrâil oğullarına me'mûren gelmiştir. Hatta İsrâîl evlâdından olmıyan bir yabancı kadının hastasına okuması için Hazreti İsâya vaki ricası Hazreti İsa tarafından şu kelâm ile ma'zeret gösterilerek kabul edilememiştir. İşte müeyyidesi :

(Matta İncîli - Bab - 15 **- âyet -** 24**) : «Fakat İsâ [hastasına okutmak istiyen kenanlı kadına] ceyab verip dedi : Ben İsrâîl evinin kaybolmuş koyunlarından başkasına gönderilmedim. »**

***

Görülüyor ki :

İyilik Allahı, güzellik Allahı fenalık Allahı gibi vasıflar ile Allahın kuvvetini inkisama uğratmak; Putperestlik devri felsefelerine dönmekten ma'dâ bir mana ifade etmez.

İşte :

İnsanların cehalet devrinden istifade eden Din po-

litikacıları Hıristiyanlığı; yalnız iyilik eden yeni Allahın yegâne Hidâyet Dini olarak dünyaya göstermek, dünyayı iyilik eden Allaha çağırarak Hıristiyan yapmak emeliyle Allahın hayır kuvvetini Hazreti İsâya ve şer kuvvetini de şeytana mal etmişlerdir. Hazreti İsâyı iyilik Allahı olarak kendilerine İlâh yapmak istiyenler bizlerden uzaklaşmışlar, Mûsevîleri, bizleri ve şark Dini ümmetlerini de şer kuvveti saymışlardır. Kendilerini efendi milletler; ve bütün bizleri bu efendilere hizmet için yaradılmış kul köle milletler saymışlardır. Bu suretle kendi sömürgeciliklerine hak tanımışlar ve sömürge milletlerine insanlık haklarını esirgemişlerdir.

Bu bir kaç satırlık yazıda ibret alınacak çok ma'nâ vardır. Bahis daha fazla söze müsaid olmadığından şu bir kaç cümle ile bitiriyorum.

Ey Hıristiyanlardan üçlü Allaha inananlar, veya Hazreti İsâyı Allah yerine koyanlar. Bu suretle Allahın mukaddes hakkına hürmetsizlik edenler ve bu suretle velev fikirde ve sözde olsun hatanın en büyüğünü irtikâb edenler Allaha ve İsâ peygambere sadakatsizlik gösterenler, Allahlığı Allahdan alıp Hazreti İsâya vermekle veya üçe taksim etmekle dünyalık ne fayda te'min ettiniz ?

Muhabbet Allahı diye Hazreti İsâya Allah dedikten sonra ıstıraplarınız sona mı erdi ? Hayır !

Harpler mi bitti ebedî bir sulh başladı ? Hayır !

İnsanlara muhabbet göstererek Asyalı ve Afrikalıya müsavî hak mı kabul ettiniz ? Hayır !

Ellerinizle dünyaya muhabbet mi getirmiş oldunuz sulh, müsalemet ve kardeşliği yayarak yer yüzünde Allahın melekûtunun tecellîsine mi muvaffak oldunuz? Hayır !

Bil'akis :

İspanyada Mûsevî ve Müslüman katliamları bu sadakatsizlik devrinde vuku' buldu.

Hıristiyan Protestanlara ve Hıristiyanlık dışında Mûsevî ve Müslümanlara tatbik edilen işkenceli, merhametsiz engizisyon mezalimi, tedhiş ve imha hareketleri; bu zaman zarfında vukubuldu.

Roma kilisesi tarafından yani Hazreti İsânın mümessili sıfatiyle hareket eden papaların emri ile vukubuldu.

Müslümanları imha ve memleketlerini zabt için Avrupalı Hıristiyan devlet ordularından mürekkep Haçlı orduların tertip ve tahriki bu devrede vuku buldu.

Haç taşıyan kilise adamları bu orduların önünde yürüdü ve bu emperialist, yağmacı yıkıcı ordular papalar tarafından tertip ve sevkedildi !

Amerikaya hicret edenler Avrupada Din hürriyeti bulamadıklarından bu devrede hicret ettiler. Kilise istibdadı yüzünden Katolik Protestan muharebeleri bu devrede vukubuldu. Ve otuz milyon Hıristiyanın hayatına mâl oldu. Bunların hepsi muhabbet Allahı dedikleri Hazreti İsanın mümessili sıfatiyle papalar tarafından sevk ve idare edilmedi mi ?

Avrupadaki mütemadî muharebeler, Almanların Fransızların, İngilizlerin ve Rusların ve İtalyanların devam edip gelen harpleri emperyalist hırslarla sağa solo saldırmaları bu devrede vuku' bulmadı mı ?

Küçüklü büyüklü bütün Avrupa devletlerinin Atlântikde Pasifikde yabancı milletlere ettikleri emperyalist tecavüz ve istilâlar, ellerine geçirdikleri yerlerde tat-

bik ettikleri haksız, adaletsiz, müsavatsız muameleler, müstemlekecilik hayatı ; üstün millet tahakkümleri hep bu devrede vuku bulmadı mı ?

Nihayet büyük cihan harbi de bu devrede ve sırf Hıristiyan devletlerin dünya rekabeti emperyalist ihtirasları yüzünden vuku bulmadı mı ?

Bu gün nice insanların hayatına, sefaletine mal olan kömünizm; Hıristiyan Ruslar eliyle ve zorla dünyaya yayılmağa başlamadı mı ?

Biri dün (14 Ağustos 952 de) biri de bir kaç gün daha evvel radyoda Amerika cumhuriyetçilerinin başkan namzedi Ceneral Ayzen Hower'in birbirinin hemen aynı iki nutkunu dinledim. Me'ali ve izahı şu idi : (Cumhuriyetciler Amerikada iktidara geçerse dünyaya sulh ve hürriyet temin edecek çünki Asya, Afrika milletlerine insanlık esasında eşit haklar tanıyacak, sömürgeciliğe son verdirecek)

İşte dünya çapında en ümid veren güzel haber budur. Ve hakikaten yalnız Kore harbini değil her harbi önliyecek tedbir dahi esasda budur. Ruslar ; kömünizmi yaymak için dünyaya kömünizm bayrağı ile hakim olmak için dünyada hüküm süren haksızlıktan adâletsizlikten istifade ediyor. Mağdur milletlere kurtarıcılık va'diyle yaklaşıyor. Çinlilere, Korelilere kapitalist ve emperyalist devletleri zayıf düşürmek için para ve harp levazımı veriyor.

Çinli ve Koreliler ise Amerikalı ve Avrupalı her yabancı milleti kendi toprağından atmak, kendi millî hürriyet ve istiklâlini elde etmek için kanını döküyor ve bu esas hayatî gaye için Ruslara hoş görünmeğe çalışıyor ve Rus yardımından istifade etmek istiyor. Sömürgeci devletlerin esaretinden kurtulmak, ve insan-

lık haklarına dünyada eşit şartlar içinde kavuşmak için ölçüsüz fedakârlıklar gösteriyor, bu haksız ve İnsânî-i şerîfin hükümlerine aykırı muameleyi yüzlerce senedir Hıristiyan Avrupalılar tatbik etmiş bulunmuyor mu ?

Hatta bir müstemlekenin askerleri ile diğer müstemleke halkını kırdırmıyorlar mı ? Bütün bu vak'alar apaçık dururken muhabbet Allahından bahse yer varmıdır ?

Hayalden hakikate geçerek tam bir ciddiyetle düşünürsek anlarız ki dünyanın bütün ıstırabı tefrike ve ayırıcılık yüzünden doğmuştur. Tahakkümler, tecavüzler, Haçlı seferler yani türlü kıyıcılıklar hep Hıristiyanların diğer ümmetleri ve milletleri kendilerinden hususmetle ayırdıklarından, onları hukûk dışı ve şer unsuru saydıklarından ileri gelmiştir. Bu hal ; insanları tek varlığı etrafında birleştirebilecek olan Allahı bir kaç şahsiyyete ayırmak suretiyle bu tek ümid kapısını Hıristiyanlara kapamış ve Hıristiyanlık dışındaki ümmetleri Hıristiyanlardan ümidsizliğe düşürmüştur. Biz insanlar yeni Allaha veya Allahlara değil ancak âlemlerin Rabbı olan ezelî ve ebedî Allahın her Dinde müşterek irâdelerine göre birleşecek güzel kulluk edecek insanlara mühtacız. Çekişmeğe degil sevişmeğe, ayrılmağa değil bitişmeğe, husûmete değil dostluğa muhtacız.

Dünya; Allaha imansızlık ve teslimiyyetsizlik yüzünden perişan oldu. Efendi ve köle diye sınıflara ayrıldı. Ve nice harplere ilâveten iki cihan harbinin çıkmasına sebep oldu. Artık lakırdı oyununa kapılacak adam yoktur. Herkes elini vicdanına kovarak Allah huzûrunda nefsi ile bir hesap görsün intibah için bu kâfi gelecektir sanırım.

ALLAHIN GÜZEL İSİMLERİ HAKKINDA KUR'AN ÂYETLERİ

Evvelâ Allahın ismlerini ve sıfatlarını izah edip ma'nâlandıran âyet-i kerîmeleri kaydetmek, bunu müteakip isimleri ve sıfatları kelimeler halinde ihtivâ eden cedvelleri derc ve Türkçelerini de göstermek üzereyiz.

(59 - Haşr - 22 : 24) : «O Allahdır ki ; ondan başka bir İlâh yoktur. Görüneni, görünmiyeni bilen O dur. Rahmân ve Rahîm O dur. O Allahdir ki ondan başka bir İlâh yoktur, hükümrandır, münezzehdir. Müsalemetin ibdâ' edenidir emniyyet ve seiâmeti verendir. Her şeyin bakıp gözetenidir [koruyucusudur] kudretlidir. Her ziyanı yerine koyucu ve telâfî edicidir. Her azametin sahibidir. Allah ; kendisine katılan şeriklerin kâffesinden müteâlîdir her şeyi yaradan O dur. Âlemin vücûdunu ibda' eden O dur.

Her şeye sûret varen O dur en yüksek ve en güzel sıfatlar onundur. Yerde ve gökde ne varsa onun azamet ve kemâlini takrir ve onu tenzih ve takdis eyler. Azîz ve hakîm O dur. »

Yine Kur'ân-ı kerîmden bir kısım :

(İşiden, gören, insanları her felâketden kurtaran, kerîm, Rahîm, Gafûr ve karîb; zat Kibriyâdır. Allah hayrı sever şerri sevmez· Bütün ef'âl-i beşeriyyeyi muhakeme eder. »

Diğeri :

(19 - Meryem - 1) : «Allah kullarına kâfidir. Onları doğru yola götürür, eli bütün ellerden üstündür. Her şeyi bilir sözünde ve va'dinde sadıkdır. »

Diğeri :

(10 - Yûnus - 3) : «Bütün dünya ve âhiret umûrunu O idare eder. O'nun izni olmadıkça bir kimse için şefaatçi yoktur. »

Diğeri :

(2 - Bakara - 164) : «Dünyada bütün mahlukata nimetler verici ve iyilikler edici ve âhiretde rahmet eyleyicidir. »

Diğeri :

(36 - Yasîn - 83) : « Her şeyin melekûtu elinde olan Allah; her ayıp ve kusurdan münezzehdir. »

Diğeri :

(7 - A'râf - 180) : «Aliah-ü taalânın güzel

isimleri vardır. Ona o isimlerle duâ ediniz. »

Diğeri :

(3 - **Âl-i İmrân** - 180) : **«O kendinden ve iptidasız bir evvelden beri yaşayandır»**

Diğeri :

(39 - **Zümer** - 62) : **«Ve her şey üzerine vekîldir [her mahlûkun hakkını koruyucudur]. »**

Diğeri :

(24 - **Nûr** - 35) : **«Allah göklerin ve yerin nûrudur. »**

Diğeri :

(7 - **A'râf** - 1) : **« Allah; latif, mecîd ve sadıkdır. »**

Diğeri :

(85 - **Bürûc** - 14) : **«O; magfiret edip bağışlayıcı ve sevendir. »**

Diğeri .

(27 - **Nemil** - 74) : **« Muhakkak Rabbın insanlara inâyet ve kerem sahibidir. »**

Diğeri :

(5 - **Mâide** - 57) : **« [Allah] onları sever ve onlar [Allahı] severler. »**

Diğeri ;

(16 - **Nahil** - 77) : **«Allah her şey üzerine kaadirdir [kudreti ile hâkimdir] »**

Diğeri :

(3 - **Âl-i İmran** - 30) : **«Ve Allah kullarına muhabbet edendir. »**

Diğeri :

(42 - **Şurâ** - 5) : **«Agâh olun ki Allah magfiret ve merhamet edicidir. »**

Diğeri :

(15 - **Hacar** - 49) : **«[ya Muhammed] muhakkak magfiret ve merhamet edici olduğumu kullarıma ilân et. »**

Diğeri :

(42 - **Şurâ** - 19) : **« Allah kullarına lutuf edicidir. İstediği kadar onları rızklandırır ve O kuvvetli ve azîzdir. »**

Diğeri :

(57 - **Hadîd** - 1 : 5) : **«Her şeye kaadirdir, her şeyden evvel, ve her şeyden âhir, her şeyden zâhir ve her şeyden bâtindır ve her şeyi bilicidir. »**

Diğeri :

(3 - **Al-i imran** - 174) : **«Cenâb-ı Hak pek büyük inâyet ve kerem sahibidir. »**

Diğeri :

(31 - **Lokman** - 16) : **« Allah latif ve habîrdır. »**

Diğeri :

(11 - Hûd - 89) : « Merhamet ve muhabbet sahibidir. »

Diğeri :

(27 - Nemil - 25) : «Ondan gayrı İlâh olmıyan Allah; azîm olan arşın sahibidir.»

Diğeri :

(6 - En'am - 1) : «Hamd-ü senâ gökleri ve yeri yeradan, zulmetleri ve nûru yaradan Allah-ü taalâya mahsusdur. »

Diğeri :

(6 - En'âm - 133) : «Rabbının rahmeti vasi' ve ganîdir. »

Diğeri :

(12 - Yusuf - 64) : «Allah koruyucuların en hayırlısı ve merhametlilerin en merhametlisidir. »

Diğeri :

(16 - Nahil - 47) : « Muhakkak Allah kullarına sevgi ve şefkat sahibi ve merhametlidir. »

Diğeri :

(42 - Şurâ - 11) : «Ve O işidici ve görücüdür. »

Diğeri :

(57 - Hadîd - 9) : «Allah kullarına şefkatli ve merhametlidir. »

Diğeri :

(58 - Mücâdele - 6) : Allah her şeye hazır ve nâzırdır. »

Diğeri :

(2 - Bakara - 116) : «Meşrık ve magrib Allahındır. Yüzünüzü her ne tarafa çevirirseniz Allahın yüzü oradadır. »

Diğeri :

(53 - Mecim - 43 ve 44) : «Kullarını güldüren ve ağlatan, öldüren ve dirilten O dur. »

Diğeri :

(4 - Nisâ - 124) : «Allahın ilim ve kudreti her şeyi muhît oldu. »

Diğeri ;

(11 - Hûd - 56) : «Ben Rabbım ve Rabbınız olan Allaha tevekkel ettim. Yeryüzünde yürür hiç bir şey yoktur ki onun nâsiyesini [ele] almamış olsun [onu başından tutarak yürütmesin] muhakkak Rabbım doğru yol üzerindedir. »

Diğeri :

(4 - Nisâ - 130) : «Göklerde ve yerde olan her şey Allahındır. Bütün bunların umur ve idaresine vekîl olarak Allah kâfidir.»

Diğeri :

(6 - **En'am** - 95) : **«Allah daneyi ve çekirdeği yarar. Ölüden diri ve diriden ölü çıkarır. »**

Diğeri :

(17 - **Esrâ** - 61) : **«Zikret O'nu ki biz sana Rabbın insanları ihate etmişdir dedik. »**

Diğeri :

(95 - **Tîn** - 8) : **« Allah hâkimlerin hâkimidir »**

Diğeri :

(13 - **Raad** - 2) : **«Dünya ve âhiret umûrunu Allah tedbîr eyler. »**

Diğeri :

(20 - **Tahâ** - 111) : **«Allah Hak padişahtır»**

Diğeri :

(59 - **Hsşr** - 23) : **« Mülkü ebedî hükümdardır. »**

Diğeri :

(23 - **Mu'minûn** - 117) : **« İmdi Hak padişah olan Allah; âlî oldu [her şeyin üstünde oldu]. »**

Diğeri :

3 - **Al-i imrân** - 154) : **«Umûrun kaffesi Allahın elindedir. »**

Diğeri :

(48 - **Fetih** - 7) : **«Ve göklerin ve yerin**

bütün askerleri Allahındır. »

Dlğeri :

(11 - **Hûd** - 57) : **« Rabbım her şey üzerine koruyucu ve gözcüdür. »**

Diğeri :

(58 - **Mücâdele** - 7) : **« Gizli meşveret eden üç kişi olmaz ki Allah onların dördüncüsü olmasın. »**

Diğeri :

(64 - **Tagâbün** - 4) : **« Cümlenin merci'i O'nadır. »**

Diğeri :

(18 - **Kehf** - 26) : **«Ve sen ondan [Allahdan] başka sığınacak bulamazsın. »**

Diğeri :

(4 - **Nisâ** - 126) : **« Göklerde ve yerde olan şeylerin hepsi Allahındır ve Allah her şeyi muhît oldu. »**

Diğeri :

(65 - **Talaak** - 12) : **« O Allah ki yedi semayı ve onun misli arzı halk etti. Allahın emir ve kazası onlar arasında carî ve nafiz olur. Ta ki Allahın her şey üzerine kaadir olduğunu ve her şeyi muhit olduğunu [dışdan ve içden Allahın nûru her zerreyi kaplamış olduğunu] bilseniz«**

Diğeri :

(6 - **En'am** - 59) : **« Bir yaprak düşmez ki onu bilmesin [o yaprağın düşmesi Allahın iradesi ile vuku' bulmuş olmasın]»**

Diğeri :

(41 - **Fussilet** - 47) : **«Tomurcuklarından meyvelerin çıkması, dişi mahlûkatın gebe kalması ve doğurması ancak onun ilmi [iradesi] iledir. »**

Diğeri :

(15 - **Hacar** - 21) : **« Hiç bir şey yokdur ki onun hazineleri indimizde olmasın o hazinelerden ma'lum ve muayyen mikdarını indiririz. »**

Diğeri :

(15 - **Hacar** - 23) : **« Biz öldürür ve diriltiriz. Varis biziz. »**

Diğeri :

(91 - **Şems** - 8) : **«Fücurunu da takvâsını da ilham etti. »**

Diğeri :

(10 - **Yunus** - 25) : **«İstediğini doğru yola hidayet buyurur. »**

Diğeri :

(14 - **İbrâhîm** - 4) : **« Allah istediğini dalalete ve dilediğini hidâyete götürür. »**

Diğeri :

(3 - **Al-i imran** - 25) : **«Ya Muhammed söyle, ya Rabbî mülkün malikisin [sahibisin] mülkünü istediğin kimseye verir ve onu dilediğinden alırsın. İstediğini azîz eder ve dilediğini zelîl edersin. Hayrın kâffesi senin elindedir. Ve sen her şeye kaadirsin. »**

Diğeri :

(57 - **Hadîd** - 22) : **«Yer yüzüne veya nefsinize hiç bir musibet isabet etmez ki illa o; yer yüzünü ve sizi yaratmazdan evvel yazılıdır. »**

Diğeri :

(2 - **Bakara** - 118) : **«Bir şeyin olmasını hüküm ve kazâ ederse ona ol buyurur ve o da derhal olur. »**

Diğeri :

(16-**Nahil**-9) : **« Doğru yolu göstermek Allaha aitdir. »**

Diğeri :

(11-**Hud**-4) ; **«Mercîniz Allahdır. O; her şeye kaadirdir. »**

Diğeri :

(25-**Furkan**-31) : **«Sana yol gösterici olarak Rabbın kâfidir. »**

Diğeri :

(39-**Zümer**-38) : **«De ki Allah kâfidir. Te-**

vekkül edenler Ona tevekkül etsinler.»

Diğeri :

(55-**Rahman**-29) : «**Göklerde ve yerde olanlar Ondan isterler. [her mahlukun tek merciidir] .»**

Diğeri :

(29-**Ankebût**-60) : «**Ne kadar hayvan vardir ki rızkını arkasına yüklenmez onları ve sizi rızkıandıran Allahdır.»**

Diğeri :

(7-**A'râf**-156) : «**Ve rahmetim her şeyi ihtiva eder.»**

Diğeri :

(16-**Nahil**-53) : «**Sizde olan her ni'met Allahtandır.»**

Diğeri :

(11-**Hûd**-6) : «**Yer yüzünde bir yürüyen [mahluk] yokdur ki onu rızıklandırmak Allahın uhdesinde olmasın, onların oturdukları yerleri, evvelce bulundukları mahalleri de bilir.»**

Diğeri :

(24-**Nûr**-35) : «**Allah dilediğini nûruna hidâyet eder.»**

Diğeri :

(8-**Enfâl**-9) : «**Rabbınızdan nusrat ve galebeyi niyaz ve dua eylediğinizde size**

icâbet ve peyderpey bin melekle imdad eyliyeceğim buyurdu.»

Diğeri :

(53-**Necim**-48) : «**Bir takımı zengin eden ve bir takımı da kanaet ettiren O'dur.»**

Diğeri :

(57-**Hadîd**-4) : «**Her nerede olsanız O; sizinledir.»**

Diğeri :

(50-**Kaf**-16) : «**Biz o'na [insana] şah damarından daha yakınız.»**

Diğeri :

(48-**Fetih**-10) : «**Seninle mübayaa edenler Allah ile bi'at etmişlerdir. Allahın eli onların elleri üzerindedir,»**

Diğeri .

(40-**Mü'mîn**-51) : «**Biz Resullerimize ve mü'minlere dünya hayatında ve kıyamet gününde nusret ve yardım ederiz.»**

Diğeri :

(8-**Enfâl**-10) : «**Galebe ve nusret ancak Allahdandır.»**

Diğeri :

(10-**Yûnus**-103) : «**Resullerimizi ve iman edenleri kurtarırız. çünki mü'minleri kurtarmak bizim üzerimize Hakdır.»**

Diğeri :

(7-**A'râf**-3) : « **Allahdan gayrı dost aramayın.** »

Diğeri :

(8-**Enfâl**-41) : «**Biliniz ki Allah sizin dostunuz ve mevlânızdır. O ne güzel dost ve ne güzel yardımcıdır ve her şeye kadirdir.** »

Diğeri :

(5-**Mâide**-58) : « **Sizin dostunuz ve velîniz Allah, ve Resûli ile mü'minlerdir.** »

Diğeri :

(32-**Secde**-4) : «**Ondan gayrı sizin için bir yardımcı ve bir şefaatcı yoktur.** »

Diğeri :

(22-**Hac**-78) : « **Ve Allaha yapışın O; sizin mevlânız, ve sahibinizdir. Ne güzel mevlâ ve ne güzel yardımcıdır.** »

Diğeri :

(10-**Yûnus**-44) : «**Allah insanlara hiç bir şeyde zulmetmez, ancak insanlar kendileri nefislerine zulmederler.** »

Diğeri :

(3-**Al-i imrân**-17) : «**Her hususda adalet icra eder.** »

Diğeri :

(40-**Mü'min**-35) : «**Allah kullarına zulüm**

irâde etmez. »

Diğeri :

(3-**Al-i imran**-108) : «**Allah kullarına zulmü istemez.** »

Diğeri :

(64-**Tegâbün**-17) : «**Allah şükre mukabele eder [ni'metini arttırır] ve kullarına hilm ile muamele eder.** »

Diğeri :

(22-**Hac**-38) : « **Allah iman edenleri müdafaa eder.** »

Diğeri :

(2-**Bakara**-145) : «**Allah insanlara muhabbet ve şefkat sahibi ve son derece rahmet edicidir.** »

Diğeri :

(9 **Tövbe**-118) : «**Allah mü'minlere son derece şefkat ve muhabbet ve merhamet edicidir.** »

Diğeri :

(42-**Şura**-29) : «**Size isabet eden her musîbet amelinizin karşılığıdır. Allah günah ve kabahatlerinizin çkğunu affeder.** »

Diğeri :

(4-**Nisa**-26) : « **Allah sizi af ve magfiret etmeği murad eder.** »

Diğeri :

(39-**Zümer**-53 : 55) : « **Benim lisanımdan de ki : Ey âsîlikler irtikâb ederek nefisleri üzerine isrâf eden [kendilerine fenalıklar eden] kullarım, Allahın rahmetinden ümid kesmeyiniz, muhakkak Allah; bütün günahları af ve magfiret eder. Zira O ; son derece magfiret edici ve merhametlidir.** »

Diğeri :

(35-**Fâtır**-40) : « **Muhakkak Allah kullarına hilm ile muamele eder ve magfiret eyler oldu.** »

Diğeri :

(8 - **Enfâl**-29) : « **Sizden küçük ve büyük günahlarınızı kefaret ve magfiret eyler. Allah büyük inâyet ve kerem sahibidir.** »

Diğeri :

(16-**Nahil**-18) : « **Allah; kullarının hatasını magfiret edici ve onların aczine merhamet eyleyicidir.** »

Diğeri :

(49-**Höcerat**-5) : « **Allah bilmiyerek yapılan hatayı magfiret eder rahîmdir.** »

Diğeri :

(61 **Saf**-8) : « **Müşrikler ikrah etseler bile Allah nûrunu tamamlayıcıdır.** »

Diğeri :

(21-**Enbiyâ**-18) : « **Biz ancak Hak ile bâtıla hücum eyleriz ki hak batılı mahveder ve o zaman bâtıl da zâil olur.** »

Diğeri :

(17-**Esrâ**-20) : « **Atâ ve ihsanımız kimseden men' edilmiş değildir.** »

Diğeri :

(33-**Ahzâb**-43) : « **O Allahdır ki sizi karanlıklardan nûra çıkarmak için sizin üzerinize rahmetini yayar ve melekler de sizin için magfiret diler.** »

Diğeri ;

(40-**Mü'mîn**-15) : « **Dünya ve ahıretde kullarının derecelerini yükselten ve arş-ı a'zam'ın sahibidir.** »

Diğeri :

(77-**Mürselât**-29) : « **Allah istemedikçe siz bir şey isteyemezsiniz. Allah her kesin ehliyyetini bilir ve hikmeti muktezasını icra eyler.** »

Diğeri :

(7-**A'râf**-161) : « **Biz iyilik edenlere ihsanımızı arttırırız dedik.** »

Diğeri :

(11-**Hûd**-113) : « **Muhakkak hasenat sey**

yiatı izale eder.»

Diğeri :

(5-**Maide**-7) : «**Cenab-ı Hak size güçlük kılmak istemez ve size ni'metini tamamlamak ister Ona şükrediniz.**»

Diğeri :

(8-**Enfal**-55) : «**Allah-ü taala bir kavme in'am eylediği ni'meti; onların nefislerindeki sıdk ve imanı onlar değiştirmedikçe değiştirir olmadı.**»

Diğeri ;

(85-**Bürûc**-12) : «**Ve [Allah] itaat edenleri sevicidir.**»

Diğeri ;

(5-**Maide**-45) ; «**Allah adil olanları sever.**»

Diğeri :

(3-**Al-i imran**-146) : «**Allah musibetlere sabır ile sebat edenleri sever.**»

Diğeri :

(2-**Bakara**-195) : «**Allah iyilik edenleri sever.**»

Di5eri :

(9-**Tövbe**-109) : «**Ve Allah temizlenenleri sever.**»

Diğeri :

(9-**Tövbe**-5) : «**Allah ahdi bozmaktan sakınanları sever.**»

Diğeri :

(4-**Nisâ**-35) : «**Allah mağrûr ve kibirli olanları ve İbâd-ullaha üstünlük taslıyanları sevmez.**»

Diğeri :

(2-**Bakara**-190) : «**Allah taaddî ve tecavüz edenleri sevmez.**»

Diğeri :

(4-**Nisâ**-27) : «**Allah üzerinizden yükünüzü hafifletmek ister ve insan zayıf mahluktur.**»

Diğeri :

(7-**A'râf**-31) : «**Allah müsrifleri sevmez**»

Diğeri :

(29-**Ankebût**-44 : «**Allah gökleri ve yeri Hakkı izhar için yarattı.**»

Diğeri :

(51-**Zariyât**-56) : «**Ben cin ve insanı ancak kulluk [hizmet ve ibâdet] etsinler için yarattım.**»

Diğeri :

(21-**Enbiya**-16) : «**Biz semayı ve yeri ve aralarındaki şeyleri oyuncak ve abes olarak yaratmadık.**

Diğer :

(87-A'la-1) : Yarattı ve münasibini yaptı»

Diğeri :

(32-Secde-7 ve 8) : « O Allahdır ki her şeyin yaradılışını güzel kıldı. »

Diğeri :

(39-Zümer-3) : «Allah ni'mete küfreden yalancıyı hidâyet buyurmaz. »

Diğeri :

(8-Enfâl-60) : « Allah hıyanet edenleri sevmez. »

Diğeri :

(8-Enfâl-8) : « Mücrimler bundan ikrak eder ve istemezlerse de [Allah] hakkı yerine getirecek ve bâtılı izâle ve iptâl edecektir. »

Diğeri :

(57-Hadîd-25) : «Biz Resûllerimizi vazıh âyetler ve mu'cizelerle gönderdik, ve onlarla beraber Kitab ve mîzan [Hak ölçüler] indirdik ki insanlar adaletde kaim olalar»

Diğeri :

(4-Nisâ-25) : « Allah-ü taalâ size helâl ve harâm ahkâmını beyan etmeği ye sizi sizden evvel geçenlerin [Kitab ehli ümmetlerin] sünnet ve meslekine hidâyeti ve günahlarınızı bağışlamayı murad eder.»

ESMA'Yİ HÜSNÂ CEDVELLERİ

Hadîs-i şerîf :

«Allahın doksan dokuz ismi vardır. Onları yâd eden [onlardaki ma'naları düşünerek Allaha bağlanan] cennete girer. »

***

İki cedvel ile Esma'yı Hüsnâyı belirtmek üzereyiz

1) nci cedvel Esma'yı Hüsnânın Arapca asılları

2) nci cedvel Esma'yı Hüsnânın Türkçeleri

İSİM ve SIFATLARIN ARABCALARI

1 — Hüvallahüllezî lâ ilâhe illâ Hüve

2 — el-Rahmân

3 — el-Rahîm

4 — el-Melik

5 — el-Kuddûs

6 — el-Selam

7 — el-Mü'mîn

8 — el-Müheymin

9 — el-Azîz

10 — el-Cebbâr

11 — el-Mütekebbir

12 — el-Hâlık

13 — el-Barî

14 — el-Musavvır

15 — el-Gaffâr

İSİM ve SIFATLARIN TÜRKCELERİ

1 — O; O Allahdır ki Ondan gayrı İlâh yoktur.

2 — Her yarattığını bakıp gözeten koruyan yetiştiren

3 — Her iyiliği mükâfatlıyan

4 — Bütün kainât ve mahlûkatın padişahı

5 — Kusursuz, kudsiyyetin hakikati

6 — Selâmetin kaynağı ve yayanı

7 — Kullarını zulümden ve dostlarını azabdan emîn kılan

8 — Yaratdıklarını korkudan emîn kılan

9 — İzzetin kaynağı ve yegâne sahibi, kavî ve galip olan

10 — İstediğini mutlak yaptırıcı olan

11 — Mahlukların mahiyyetinden yüksek, yüce olan

12 — Yokdan vâr eden, yaradan

13 — Örneksiz yaradan

14 — Her yarattığına şekil ve sûret veren

15 — Kullarının mükerrer günahlarını af eden

16 — el-Kahhar

17 — el-Vehhâb
18 — el-Rezzak

19 — el-Fettâh

20 — el-Âlim
21 — el-Kabız
22 — el-Bâsıt

23 — el-hâfıd
24 — el-Râfi'
25 — el-Muiz
26 — el-Müzıl
27 — el-Semi'
28 — el-Basîr
29 — el-hakem
30 — el-Âdil
31 — el-Latîf
32 — el-Habîr
33 — el-Halîm
34 — el-Azîm

16 — Mutlak galip olan, yok etmek istediği şeyi yok eden
17 — çok mevhibeler ihsân eden
— 18 Yaratdıklarını rızıklandıran, her ihtiyacını te'min eden, yaşatan, yetiştiren
19 — Bir çok mûrad kapıları açan, teşebbüsleri semereliyen
20 — Her bilginin kaynağı ve sahibi olan
21 — Hikmet tahtında daraltan, sıkan
22 — Hikmetle rızkı ve hayatı genişleten, yayan
23 — Alçaltan
24 — Yükselten
25 — Kuvvetlendiren, itibarlı kılan
26 — Zelîl ve hakîr kılan
27 — Her şeyi işiden
28 — Her şeyi gören
29 — Hükmeden
30 — Âdil olan
31 — Yaratdıklarına lutuflar, iyilikler eden
32 — Olmuş ve olacakları bilen
33 — Hilim ile muamele eden, halîm olan
34 — Ulûluk ve büyüklüğün sahibi olan

35 — el-Gafûr

36 — el-Şekkûr

37 — el-Âli

38 — el-Kebîr

39 — el-Hafız

40 — el-Mukit

41 — el-Hâsib

42 — el-Celîl

43 — el-Kerîm

44 — el-Rakib

45 — el-Mûcib

46 — el-Vasi'

47 — el-Hakîm

48 — el-Vedûd

49 — el-Mecîd

50 — el-Bâis

35 — Her ölçüden aşırı magfiret edici olan

36 — Şükürlere muhatab ve şükürleri kabul edici olan

37 — Emsalsiz yüce ve yüksek olan

38 — Şanı büyük olan

39 — Koruyan, hıfz ve sıyanet eden

40 — Gücü yeten

41 — Kullarının her ihtiyacına yeten, kifayet eden

42 — kadr-ü şanı tasavvurun dışında büyük olan

43 — Bağışı, cömertliği, ikrâm ve ihsânı hudutsuz olan

44 — Hiç bir şeyi ziyan ettirmiyen, her şeyi ziyan olmaktan koruyan

45 — Kullarının dualarına icâbet eden

46 — İlmi, alâkası, şefkati, rahmeti imdadı her şeye şâmil olan, yetişen

47 — Eşyayı ve icadını bütün teferrüatı ile bilen

48 — Mahlukatını seven

49 — Şan ve şerefde kemal sahibi olan

50 — İnsanları öldükten sonra mahşere toplıyan

51 — el-Şehîd

52 — el-Hak

53 — el-Vekîl

54 — el-Kavî

55 — el-Metîn

56 — el-Velî

57 — el-Hâmid

58 — el-Muhsî

59 — el-Mübdi'

60 — el-Muîd

61 — el-Muhyî

62 — el-Mümît

63 — el-Hay

51 — Bütün mevcut şeyleri eksiksiz gören

52 — Varlığı hakikat ve muhakkak olan

53 — Mahlukatının hukûkunu gözeden ve korumayı üzerine alan

54 — Tam ve bütün gücün ve kuvvetin sahibi ve kaynağı olan

55 — Metin, şaşmaz, şaşırmaz şaşalamaz caymaz, âdetini değiştirmez olan

56 — Velayet eden mahlukatını benimseyen, sevk ve idare ve himaye eden

57 — Hamd-ü senânın yegâne muhatabı, her medh-ü sitayişin layığı

58 — Bütün mahluklarını tek tek bilen ve onlara velayet eden

59 — Her şeyi ıbda', icad ve halketmiş olan

60 — Mahluklarını hayatdan memata ve ölümden hayata götüren

61 — Dirilten

62 — Öldüren

63 — Başlangıçsız evvelden beri ve sonsuz ebede kadar kendinden diri ve hayatın kaynağı olan

64 — el-Kayyûm

65 — el-Vacid

66 — el-Macid

67 — el-Vahid - Ehad

68 — el-Samed

69 — el-Kadir

70 — el-Muktedir

71 — el-Mukaddim

72 — el-Muahhir

73 — el-Evvel

74 — el-Âhır

75 — el-Zâhir

76 — el-Batın

77 — el-Vali

64 — Her şeyi ayakta, hayaida ve hâreketde ve hareketli tutan

65 — Külfet ve ihtiyaçtan ârî ve uzak bulunan

66 — Şan ve şerefin yegane sahibi ve kaynağı olan

67 — Bir - tek olan

68 — Kimseye muhtac değil, her mahluk Ona muhtac

69 — Kudretli

70 — Pek kuvvetli ve kudretli, her dilediğini yapmağa kaadir

71 — İlerlemeğe mustahak olanları ileri geçiren

72 — Geri kalmağa lâyık olanları geri bırakan

73 — Her şeyin evveli, her şeyden evvel, ibtidasız bir evvele bizâtihi sahib olan

74 — Her şeyin sonunda bakî ve nihayetsiz bir bekâya sahib olan

75 — Varlığı her şeyde zâhir bulunan

76 — Her şeyde bâtın ve öz olan

77 — Her şeye velayeti hâkim ve her şeyin sahib ve mutasarrıfı olan

78 — el-Müteâli

79 — el-Ber

80 — el-Tevvâb

81 — el-Müntakim

82 — el-Afüv

83 — el-Raûf

84 — el-mâlik-el mülk

85 - el-Zül celâl-i vel-ikrâm

86 — el-muksıt

87 — el-Cami'

88 — el-Ganî

89 — el-mugni

90 — el-mani'

91 — el-Dâr

92 — el-Nafi'

78 — Her şeyin ölçüsüz üstünde, yüksekliğinde ve hükümran olan

79 — Fazilet ve inâyetin kaynağı olan

80 — Hudutsuz ve son derece tövbe kabul edici olan

81 — Suçu münebbih ceza ile karşılayıcı olan

82 — Son derece af edici, günahları bağışlayıcı olan

83 — Seven, son derece benimseyen

84 — Mülkün hakikî sahibi, yaradılan her şeyin sahibi olan

85 — Bütün Celâlî tecellîlerin ve her türlü inâyet ve ikramın sahibi olan

86 — Hükmünde adâlet edici olan

87 — Hesap günü bütün insanları mahşere toplayacak olan

88 — Zengin, tükenmez, ezelî ebedî bir zenginliğin bizzat sahibi olan ve her şeyi kendinde ve kendinden olan ve hiç bir şeye muhtac olmıyan

89 — Zengin kılan

90 — Mânii yaradan, koruyan, men' eden

91 — hikmet tahtında zarar veren

92 — Menfaatlerin kaynağı olan ve fayda veren

93 el-Nûr

94 - el-Hâdi

95 - el-Bedi'

96 — el- Baakî

97 — el-Varis

98 - el-Reşîd

99 — el-Sabûr

93 — Bütün kudretin [enerjinin] ve türlü imkânın kaynagı ve bütün Esma-yı Hüsnâ'yı ma'nada şâmil kâmil aydınlık

94 — Doğruyu öğreten, hakîkate irşâd eden, hayatda doğru yolu ve hak mahiyyetde imân ve ameli müyesser ve nasib eden

95 — Eşsiz, emsalsiz güzel ve öyle bir güzelliğin kaynağı olan

96 — Varlığı sonsuz, ebedî olan

97 — Varlığı kendinden zuhûr ve ibtidar etmiş olan, her şeyin sonu da kendine varacak ve kendinde bitecek olan

98 — Hak ve hakikate insanı uyandıran, imân ve amelde kalkındıran ve doğru yola istikamet ve hareket veren

99 — Acele etmiyen, vakitsiz, hikmetsiz harekete geçmiyen, müdahaleyi icab ettiren her şeyin en hayırlı zamanını bekliyen

«Essabûr etti müznibi te'cîl»
«Ki ukûbette eylemez ta'cîl»

Şakir Paşa

ALINACAK FİKİR

1

Bu mübarek mukaddes azîz isimlerin ve sıfatarın ma'nâsı gösteriyor ki Allah; kullarının her bir ihtiyacına kâfidir ve kullarının her bir ihtiyacı ile alâkalıdır isim ve sıfatları ile Allahı tanıyan kulun yüreği rahatlar. Allahın kifayeti, yani kula yeterliği hakkında hiç bir şüphesi endişesi kalmaz. Yüreği emniyyet ve itimadla dolar ve hayattaki yolunu Allahın kâmil ve tam alâkalı eli altında rahatlık içinde takib eder. Allaha inanmış, güvenmiş teslim olmuş bir kul olarak bu yolda yürür.

Kul; sonsuz derece âcizdir. Allaha her nefesde muhtac ve fakirdir. Allah da sonsuz derece varlıklı ve kulları ile tam ve daima alâkalıdır. Öyle ki kul dilese de dilemese de onun her ihtiyacına Allah cevap verir. Onun her hakkını korur, onu her müşkilden, her tehlikeden kurtarır. Onu kemâle doğru yükseltir, onun ufkunu, rızkını ve mertebesini ma'nen ve maddeten genişletir. Kaybolmuş olan hakkını buldurur gazpolunmuş hukûkuna kavuşturur. Onun hayırlı teşebbüslerinde yolunu açar muvaffak kılar. Onun zararlı teşebbüslerine mani' olur, sed çeker. Müşkilât karşısında yüreğini azim ve sebat ve sabırla doldurur. Düştüğü ateşin ortasında veya denizin dibinde bile ona ümid verir ve bir el uzatıp kurtarır.

Fakat :

Bu imkânları Allahdan beklemek kulun hakkı olduğu gibi kuldan kulluk beklemek de Allahın hakkıdır.

Kul borcu :

Kulun

1) kendine, 2) Allahına ve 3) cemiyete olmak üzere üç türlüdür.

1) Kulun kendine borcu :

Kendini, temiz, nizamlı, intizamlı sıhhatli, ahlaklı sevimli bulundurmağa çalışmaktır.

2) Kulun Allaha borcu :

Allahı bir bilmek, Allah kapısından ma'da bir kapıya kulluk etmemek, Allahı sevmek ; her şeyde saymak, Allahı her ni'metin, her iyiliğin, her muvaffakıyetin sahibi bilmek, Ona ibâdet etmek, Ona sâdık ve itaatli kalmaktır.

3) Kulun cemiyete borcu :

Cemiyete, faydalı olmak, cemiyete zarardan çekinmek ve cemiyeti zarardan korumak. kendine yeterden fazla gelirini cemiyetin muhtaclarına vermek, cemiyetin düşkünlerine kol kanad açmak, korumak, gadre uğrayan ve hakkını müdafaadan âciz olanların hakkının istihsaline delalet etmek, cemiyyetin müşterek menfaatini kendi menfaatine tercih etmek, cemiyetin hayatı ve halası ve hukûku yolunda ne icabediyorsa yapmak, malına ve canına varıncaya kadar fedâ etmeklir. Bu fedakârlık; Allah yolunda yapılmış fedakârlık demek olur. Fî sebilillâh mücahedenin esası budur.

Kul ; borçlarını ödemek ve vazifelerini ifâ edebilmek için enerjiye yani muhabbet, gayret ve fedakârlık duymağa muhtaçtır. Bunları insan yalnız kitab okumakla kendine te'min edemez. Bilgi zihinde yer alır Fakat muhabbet, gayret ve fedakârlık hisleri yürekte yer ister. Bu hisler yürekde yer almak için tek çare Allahın feyzine, nûruna nâil olmaktır. Bu nurla yüreğin kötü hislerden, şahsî ihtiraslardan temizlenmesini te'min etmektir.

Allahın feyzi nûru; Allaha ibâdet ve hizmetle ele gelir. İbâdet ve hizmet dahi yine Allahın nûru ile nusûle gelir. Bu nûru ele getirmek, gönüle doldurmak için en basit çare; zengin, fakir, âlim, câhil her kesin elinden gelen çare ; Zikr-ullahdır. Allahın isim ve sıfatlarını zikir ve tesbihtir. Netekim Cenâb-ı Hak Kur'ânı kerîmde şöyle buyurur : [2 - **Bakara** - 30] : «**Beni zikredin ki sizi zikredeyim**»

[Biz Allahı zikr ile istimdad etmiş oluruz. Allah bizi zikr ile imdad ve taltif etmiş olur]

Yine Kur'ânı kerim; kulları zikir ve tesbih ile mükellef kılar hatta bazılarının vakitlerini ta'yin ederek emreder.

(63-Münafikûn-10) : «Ve Allahı çok zikrediniz tâ ki felâha eresiniz.

Diğer :

(73. Müzemmil-7 : 9) : «Rabbının ismini zikret ve Ona tam teveccüh ile teveccüh et [yani bütün hislerini yüreğine toplıyarak Allaha doğrult, kendini Allaha ver]»

Diğeri :

(4-Nisâ-101) : «Namazı ikmâl ettiğinizde Allahı ayakta, otırarak, ve yattığınız halde zikredin. »

Diğeri :

(48-Fetih-9) : «Ve sabah, akşam tesbih ve tenzih eyliyesiniz. »

Diğeri :

(33-Ahzâb-41 ve 42) : «Ey imân edenler Allahı çok çok zikredin ve Onu sabah ve akşam tesbih eyleyin. »

Diğeri :

(3-Âl-i imran-191) : «Öyle kâmil akıl sahipleri ki Allahı ayakda, otırarak, yatdıkları halde zikrederler. Goklerin ve yerin yaradılışını tefekkür ederler. »

Diğeri :

(33-Ahzâb-21) : «Allahın sevabını ve Cemâlini ve âkiret gününü ümid eden ve Allahı çok zikreyliyenler için Allahın Resûlünde uyulacak güzel âdetler vardır. »

Diğeri :

(30-Rûm-16 ve 17 : «Akşam ve sabah vakitlerinde Allah-ü taalâya tesbih ve tenzih edin göklerde ve yerde hamd yalnız Ona mahsustur. İkindi ve öğle vakitlerinde de Ona hamd eyleyin. »

Diğeri:

(56-Vakıa-74) : « İmdi Rabbının büyük ismini tesbih ve takdîs et. »

Diğeri :

(20-Tahâ-128) : « Güneş doğmadan ve bstmadan evvel ve gece esnasında Rabbının hamdi ile tesbih et. Günün iki ta-

rafında da tesbih eyle. Tâ ki razı olasın»

[yani Allahdan, mukadderatından, hayatından rıza hali gönlünde zâhir olsun]

Diğeri :

(52-Tûr-48) : «Ve meclisinden kalkıp ayrıldığın vakit Rabbının hamdi ile tesbih et. »

Diğeri :

(50-Kaaf-40) : «Ve gece saatlerinde ve namazın arkasında da tesbih et. »

ZİKRE HİÇ BİR ŞEY MANİ OLAMAZ

(24-Nûr-36 : 38) : «Allahın ta'zîm ve terfi' olunmasını emir buyurduğu ve sabah akşam Allahın ismi zikir ve tesbih olunduğu beyitlerde bir takım adamlar vardır ki onları ticaret ve kazanç ve ne de alım satım; Allahın zikrinden, namazlarını kılmaktan, ve zekâtlarını vermekten oyalamaz. »

Diğeri :

(63-Münafikûn-9) : «Ey mü'minler emvaliniz ve evlâdınız sizi Allahın zikrinden alıkoymasın. »

ZİKREDENLERİN KAZANCI

(13-Raad-28) : «İmân edenlerin Zikrullah

ile kalbleri mutmain olur. [Huzûra, selâmete, rahatlığa, ferahlığa erer. çünki kalb nur ile dolar] agâh olun ki Allahın zikri ile kalbler mutmain olur. [Aradıklarını bulur. Ma'mûr olur] »

Diğeri :

(87-A'lâ-14 ve 15) : «Kendini pâk kılan Rabbının adını anıp çağıran muhakkak felah buldu. »

ZİKİR ve TESBİH NİMETLERİ

Zikir ve tesbih ile ele gelecek ni'metler hudutsuzdur. çünki Allahın cömertliği, inâyeti ve keremi hudutsuzdur. Bu esasda kendi his ve kanaatimi ifade eden bir yazıyı haşiyeye dercediyorum. No. 1

---

[1]

Tesbihim

Ey benim tesbihim, başımın bağı, ucu Allahta ipim, can kurtaranım, çamurdan çıkarıp Allaha kavuşturanım.

Dünya bataklıklarında yürürken, şer tuzaklarından geçerken tutunduğum tesbihim.

Allahı anmama vasıtasın, Allahtan istimdadıma vasıtasın, sıkıştıkça seni çekerim, ferahladıkça seni çekerim. Ey benim tesbihim, elimde sazım, dilimde sözüm, seninle Allaha söylerim, seninle Allahı överim.

ZİKİRLER ve TESBİHLER

Kur'ân-ı kerimden :

(18-Kehf-110) ; « De ki gerek Allah ve gerek Rahmân deyiniz her ne suretle ça-

[1 uci haşiyenin devamı]

Allaha tutunmama vasıta sensin, en yüksek zevki duymamâ vasıta sensin, dünya ıstıraplarından beni çekip çıkaran sensin, insanlığı bana emziren sensin, sevmeği öğreten sensin, acımayı öğreten sensin.

Seni çekerek uyurum, seni çekerek yürürüm, selâmet kapılarını bann sen açarsın, beni ahiretin dar geçitlerinden geçirecek de sensin, Allahıma ulaştıracak da sensin. Sana yapıştım mı rahntlarım, gamım değılır, gönlüm aydınlanır, içim ferahlar ümitle dolar, asabım durulur, ruhum sükûna varır. huzura varır.

Ey benim tesbihim, çektikçe seni dirilirim, yükselirim, eyağım toprakta, ruhum göklerde gezer, yorgun dimağım açılır, ruhum kuvvet alır. Endişelerim, dertlerim sanki erir.

Senin danelerini parmaklarım çektikçe, birer damla nûr olur, yüreğime dolar, büyük birer adım beni benden uzaklaştırır, Hakka yaklaştırır, beni benliğimden kurtarır halke yaklaştırır, beni taassub çemberinden çıkarır, beni nura, hakikate, irfâna yaklaştırır, mertliğe, cömertliğe yaklaştırır, fazilete saadete yaklaştırır, etrafımı nûrla kuşatır.

Sen elimde zikrederim. Allah... Allah... vecd

ğırır isenız çağırınız Onun Esmayı Hüsnâsı vardır. »

[1 nci haşiyenin devamı]

içinde raksederim Allah, Allah... ruhum heyecanlanır şahlanır Allah, Allah... kabıma sığmaz olur, Allah, Allah, aman Allah güzel Allah... diye çırpınır, dünyalara sığmaz olur.

Ey tesbihim, zikrime dem tutan arkadaşım, yüzümü güldüren ilâcım, sensin malım, mülküm servetim, sen ne güzel yoldaşsın hayatta bana.

Ağırlığın yok yalnız zevkin var, rûhumu yıkayan, gönlümü nurlandıran, ağırlığımı dağıtan nelerin var? İlâhî cereyanların var....

Ey benim Aziz tesbihim, bütün ömrümce ayrılma elimden, ölünce geç boynuma, bir seninle çıkayım Rabbımın huzûruna...

Kadıköy — Çukurbostan 27/8/1952
Ömer Fevzi Mardin

MÜNACAÂT

Ya İlâhî :

Tesbih elimde, zikrin dilimde, yaşlar gözümde, yüzümde yuvarlanırın yerlerde.

Kucaktan düşmüş çocuk gibiyim, düştüğüm kucağa atılmak için çırpınırım. Dalından kopmuş kuru yaprak gibiyim sürünürüm bu yerlerde. Diz üstü dört ayak, emeklerim yerlerde, yüz koyar secde ederim bu halimle her yerde.

Diğeri :

(20-Tahâ - 8) : «O bir Allahtır ki Ondan gayrı İlâh yoktur. »

Diğeri :

(2-Bakara-200) : «Hacca müteallik ibâdetinizi tamamladıktan sonra Allah-ü azîm-üşşânı babalarınızı zikreylediğiniz gibi [andığınız gibi] ve hatta ondan ziyade zikreyleyiniz. »

ZİKRETMİYENLERİN ÂKIBETİ

Kur'an-ı Kerîmden :

(72-Cin-16 : 18) : «Rabbının zikrinden yüz çevireni; Allah meşakkatli azaba uğratır»

[1 nci haşiyenin devamı]

Alırım güzel kokunu, ilâcımdır her derde.

Her yer; huzûrun ! Su gibi dökülür, yayılırım yerlerde. Her zcrrem ümmanı arar, sanki garip illerde.

Mi'racımdır secdelerim, hiçliğimdir şanım şerefim Her şey senindir, ben de senin, kulluğumdur zevk verenim.

İlâhî : Gafletden koru her an, kulluğumdan ayırma bir an.

Sevincim yalnız sen ol hayatta. Muharrikim gayretin olsun her yanda. Her düşkün gayretimi arttırsın, beni senden uzanmış bir el sansın.

Kadıköy — Çukurbostan : 21/9/1952
Ömer Fevzi Mardin

Diğeri :

(20-Tahâ-122 ve 133) : « Zikrimden yüz çeviren kimseye maiyşette darlık vardır onu kıyamet gününde kör olarak haşrederiz. »

Diğeri :

(39-Zümer-22) : «Kalbleri Allahın zikrinden yüz çeviren ve katı olanlara [zikirsizlikten nûrsuzluktan katı olanlara] şiddetli azab vardır. »

Diğeri :

(53-Necm-29 ve 30) : «Zikrimizden yüz çevirenlerden ve ancak dünya hayatını istiyenlerden yüz çevir. »

Diğeri :

(43-Zuhref-36 : 39) : «Rnhmân olan Allahın zikrinden göz yuman kimseye dünyada iken bir şeytan musallat kılarız ki ona karîn olur [musallat olur] »

İSTİGFAR

(47-Muhammed-19) : «Günahına, erkek ve kadın mü'minlerin günahlarına istigfâr et. »

Diğeri :

(24-Nûr-62) : «Ve onlar için istigfâr et»

Diğeri :

(8-Enfâl-33) : «Ya Muhammed sen, onların aralarında bulundukça Allah onlara azab edici değildir. Onlar arasında istigfar edenler mevcut oldukça onlara Allah azab etmez. »

ŞÜKÜR

(14-İbrâhîm-7) : « Eğer şükrederseniz ni'metimi arttırırım. »

Diğeri :

(2-Bakara-153) : «Ve bana şükrediniz.»

Diğeri :

(4-Nisâ-146) : « Şükreder ve imân eylerseniz Allah sizi azâb etmez. »

Diğeri :

(46-Ahkaf-16) : « Ya Rabbî bana ilham et ki kendime, babama ve anama olan ni'metlerine şükredeyim ve senin rızanı câlib salih amel işliyeyim. »

Dikkat :

Zikir ve tesbih ile mükellef olduğumuzu görüyoruz. Fakat her şeyde olduğu gibi bu güzel işde de bir usûle tabi' olmak, ma'kul ve mu'tedil hareket etmek ifrata, gitmekten sakınmak lâzımdır.

Zira vücûdun zikre karşı mukavemeti mahdutdur. Bâhusus alışmış olmıyanların asabı zikrin hararetine

daha az mukavemet eder. Zikir edildikçe Allahtan nûr gelir ve çekilen mukaddes ismin kendine mahsus yüksek hassaları vardır ki insanda zuhûra başlar. Fakat buna asab hadsiz derecede mukavemet edemez. Namaz tesbihlerinin [yani Subhân-Allah, Elhamd-ü-lillah, Allah-ü Ekber zikirlerinin] günde her namazdan sonra tekrar edilen muayyen mikdarı buna oldukça güzel bir fikir vermiş olur. Günde en az yirmi bir, ortalama 70 yetmiş ve nihayet yüz kere istiffar çekilirse bu da matlûba kifâyet eder.

Şahsî ve dünyevî bir emeli elde etmek için binlerce hatta bazan onbinlerce aded muayyen tesbihler çekildiği işidilir. Bunun muayyen bir maksadın husûlü için yapıldığı söylenir. Bu; vakıa başı dara girmedikçe Allahı çağırmıyanları, ibâdete yaklaşmıyanları Dine, imâna tamamiyle lâkayıd yaşıyanları hatta müstagnî görünenleri bir şahsî ve dünyevî emel ve mecburiyyet ile olsun - Allaha tevcih bakımından, Allahı andırmak bakımından güzel bir vesiyledir. Fakat boş, kesif, karanlık bir vücûde bu kadar çök zikir nûrunun birden gelmesine vaziyyet ihdas etmek; sıhhı mahzurlar tevlid edebilir.

Allahdan usûl dairesinde dua, niyaz ve secdelere kapanarak yalvarmak varken, Esma kuvvetinden istifade ile Allaha müessir olmağa kalkmak, Allahı istenen şeyi yapmağa mecbur etmeğe tevessül mahiyyetinde olan bu tarzı hareket; edeb bakımından da mahzurlu olsa gerektir. Neticenin ne olacağını da Allahdan başka bilecek olmadığı gibi bu babda te'minat verecek de Allahdan başka bir varlık yoktur.

BÜTÜN MAHLUKATIN TESBİHLERİ

(17-Esrâ-45) : «Yedi gök ve yer ve onlarda olaniar onu tesbih ederler. Hiçbir şey yrktur ki Allahın hamd'i ile tesbih eder olmasın. Ve lâkin onların tesbihlerini idrak etmezsiniz. »

Diğeri :

(57-Hadîd-1 : 5) : « Göklerde ve yerde olanlar Allah-ü taalâyı tesbih ve tenzih etti. »

Diğeri :

(24-Nûr-41) : «Görmezmisin ki göklerde ve yerde olanların kâffesi ve saf saf olarak kuşlar; Allahı tesbih ederler. Cümlesi kendisinin ibâdetini ve tesbihini bilir. »

ESMA'YI HÜSNA ve EVVELKİ ÜMMETLER

Kur'an-ı kerimdeki doksan dokuz Allah isimi evvelki ümmetlerin kitablarında tamamiyle geçmemektedir. Ve en az geçeni İncîl-i şerifdir. Mûsevî Mukaddes kitaplarında nisbeten daha çok geçmektedir. Ve isim halinde olmaktan ziyade sıfat ve ma'na ve misal halinde geçmektedir.

Hepsine dair muhtelif mukaddes kitablardan misaller :

(Hurûc-3-2 ve 3) : «Ben Yehovayım, İbrâhime, İshaka ve Ya'kûba Allah-ül-kadir ismi ile zâhir oldum.» Onlara Yehova ismi ile zâhir olmadım. »

Diğeri :

(Hurûc-34-6 ve 7) : « Yehova, Allah Rahîm ve Raûf [seven] ve sabur [sabreden ikabda acele etmiyen] inâyet ve hakikati çok [olduğu] »

Diğeri :

(Tesniye-7-9) : « Yehovanın Hak Allah ve sadık Allah olduğu»

Diğeri :

(Tesniye-32-40) : « İlel'ebed Hay olan ; ben'im. »

Diğeri :

(Mezmûrlar-90-2) : «Dağlar vücûde gelmeden ve Sen yer yüzünü ve dünyayı yaratmadsn evvel ezelden ebede kadar sen Allahsın. »

Diğeri :

(Mezmûrlar-92-8) : « Ancak sen Ya Rab ilel'ebed mütaal'sın [kendinden yüksek-sin ve her şeyde yükseklik sensin] »

Diğeri :

(Mezmûrlar-145-17) : « Rab cümle yolla-

rında adaletli ve işlerinin kâffesinde inâyetlidir. »

Diğeri :

(Hurûc-15-26) : Ben sana şifa veren Rab' bım. »

Diğeri :

(Mezmûrlar-146-6) : « Gökler ile yerin, denizin ve onlarda bulunanların kâffesinin yaradanı ve hakikatin ilel'ebed koruyanı [Allah] »

Diğeri :

(Mezmûrlar-139-12) : «Senin indinde karanlık ve aydınlık birdir. »

Diğeri :

(Mezmûrlar-139-1) : « [Ya Rab] sen oturup kalkmamı bilirsin, fikrimi uzaktan anlarsın.

3) Cümle zollarımı bilirsin.

4) Dilimde ne söz varsa sen ya Rab kâffesini bilirsin. »

Diğeri:

(Eş'ıya-60-19) : «Artık gündüzün, aydınlığın güneş olmıyacak, ve aydınlık için ay sana ziya vermiyecek, ancak senin ebedî nûrun Yehova ve izzetin; senin Allahın [Allaha kulluğun] olacaktır. »

Diğeri :

(Hurûc-15-3) : « Rab büyük bir cengâverdir anın ismi Yehova'dır. »

Diğeri :

(Safniya-3 17) : « Allahın Rab kuvvetli, kurtarıcı, senin içinde [cemaatin içinde] dir. [salahın haline] senin için çok sevinçli olacaktır. Sevgisi içinde seni af edecektir senin için terennüm ile coşa caktır. »

Diğeri :

(Eş'iya-43-13 : « İptidadan ben'im ve elimden kurtaran yoktur. Ben işlerim de kim men edebilir. »

Diğeri :

(Eş'iya-57-16) : « Devam üzere gazabetmem. »

Diğeri :

(17) : «Yüzümü örtdümde gazablandım»

Diğeri :

(Eremiyanın mersiyeleri-5-19) : Ya Rab sen ilel'ebed bakîsin. Tahtın devirden devre [bâkî] dir. »

ALLAHIN BİRLİGİ

(Tesniye-6-4) : « Ey İsraîl dinle Allahı-

mız Rab bir tek olan Rabdır. »

Diğeri :

(**Tesniye**-4-39) : **«Bu gün bil ve kalbinde düşün ki yukarıda gökte ve aşağıda yerde Allah yalnız Yehova olup gayrısı yoktur. »**

Diğeri :

(**Hurûc**-9-14) : **« Benim nazîrim [eşim benzerim] olmadığını bilesin. »**

Diğeri :

(**Eş'iya**-46-9) : **«Allah; Ben'im ve gayrı yoktur Allahım ve benim nazîrim yoktur. »**

Diğeri :

(**Eş'iya**-43-10) : **« Ben'im, benden evvel İlâh vücude gelmedi ve benden sonra olmıyacaktır. »**

Diğeri :

(**Tesniye**-10-17) : **« [Allah] hatıra riayet etmez ve rüşvet kabul eylemez. »**

Diğeri :

(**Malahıya**-3-6) : **« Ben Yehovayım değişmem. »**

Diğeri :

(**Tesniye**-32-4) : **« [O] cevr [cefâ] etmez Allahtır. »**

Diğeri :

(**Nahum**-1-7) : **«Rab iyidir. »**

Diğeri :

(**Mezmurlar** 135-14) : **« Zira Rab; kavmine hüemeder ve kullarına şefkat eder.»**

Diğeri :

(**Mezmurlar**-145-16) : **«elini açıp her yaşayanı arzusuna göre doyurursun. »**

Diğeri :

(**Danial**-3-20) : : **«Hikmet ve kuvvet Ona mahsustur. »**

Diğeri :

(**Huruc**-34-14) : **«İsmi gayyur olan Yehova; gayyur [gayretli] Allahtır. »**

Diğeri :

(Yuil-2-13) : **« O [Allah] beladan dolayı merhamete gelir. »**

Diğeri:

(Hoşa'-11-3) : **« Efrayımi ben yürüttüm. Onları kollarından tutardım. »**

4) : «Onları insanlık ipleriyle, muhabbet bağlariyle çekerdim. ve onlara boyun üzerinden boyunduruk çıkaranlar gibi oldum ve onları güzellikle besledim»

(g) Ben insan değil ancak Allah'ım, senin aranda ben Kuddûs'üm gazabla gelmiyeceğim. »

Diğeri :

(Yûnüs-4-10) : « [Yûnüş Peygambere hitab] sen emek çekip büyütmediğin ve bir gecede bitip bir gecede zâil olan kabak asmasına acıdın da (11) ben içinde sağ ile solunu seçmeğe muktedir olmıyan yüz yirmi binden ziyade adem ve bir çok hayvanat bulunan bu büyük şehir (Nınva) ya acımıyayım mı buyurdu [Allah]»

Hazreti Davûdun şükrân İlâhîsinde zikrettiği mukaddes vasıflar :

(Mülûk-u sânî-22-2) : « Rab kayam ve kal'em ve halâskârımdır. »

(3) : «Allah melce'imdir. Ona iltica ederim. Kalkanım, ve halasımın boynuzu ve yüksek kal'em ve sığınağım ve kurtarıcımdır beni zulümden kurtarırsın. »

(4) : «Hamde şayan Rabba duâ ederim»

(19) Musîbetim gününde önümü kestiler ama Rab bana âsâ oldu.

(26) : « Merhametli kimse ile merhametli olursun. Kâmii adam ile kâmil olursun. »

(27) : « Pâk ile pâk olup eğriye muhalif bulunursun. »

(28) ; « Ve sen derdli kavmi halâs edersin ve magrurları zelîl etmek için

gözlerin onların üzerindedir. »

(29) : « Zira ya Rab sen meş'alemsin, ve Rab zulmeti nura döndürür. »

Zebûr-u şerifden :

(Mezmurlar-25-8) : «Rab kerîm ve müstakîmdir, bundan dolayı günahkârlara yolu gösterir. »

(Mezmurlar-30-5) : « Onun gazabı bir dakika, hoşnudluğu ise ömürdür. Ağlayış bir gece kalır ama sabahleyin meserret gelir. »

(Mezmurlar-33-5) : «Rab salah ve adalet sever, zemîn onun inâyeti ile doludur. »

(Mezmurlar-36-6) : « Ya Rab insanı ve hayvanı sen hıfzedersin. »

(9) : «Hayat menba'ı sendedir· Senin nurunla nur göreceğiz. »

(Mezmurlar-45-6) : «Senin melekutunun asâsı istikamet asâsıdır. »

(Mezmurlar-47-7) : «Zira bütün yeryüzünün padişahı Allahdır. Şiir okuyunuz»

(8) : « Allah milletler üzerine saltanat eder. »

(Mezmurlar-62-11) : «Kudret Allaha mah-

sustur. »

(Mezmurlar-65-8) : « Şark ve garbı terennüm ettirirsin. »

(13) : «Mer'alar, sürüler giyinir, ve vadîler buğdayla kâplanıp alkış ederler ve ilâhî okurlar. »

(Mezmûrlar-68-34) : «Allahı kuvvet sıfatiyle tavsîf ediniz. »

(Mezmûrlar-102-26) : «Bunlar zavâl bulur ama sen bakîsin. Ve cümlesi elbise gibi eskiyecek, onları kaftan gibi değiştireceksin, ve değişecekler. »

(Mezmûrlar-121-4) : «İşte İsrâîlin koruyucusu uyuklamaz, uyumaz. »

(Mezmûrlar-145) : « Rab cümleye kerîmdir ve merhametleri mahlûkatının kâffesi üzerindedir. »

(14) : «Rab cümle düşenlerin elini tutup kaldırandır. Ve cümle çökenleri kaldırır. »

(15) : «Cümlenin gözleri sana bskar, ve onlara vaktince yiyeceklerini verirsin»

(18) : «Rab kendine duâ edenlerin cümlesine, hakikatiyle kendine duâ edenlere yakîndir. »

(20) : «Rab kendini sevenlerin cümlesini gözetip korur. »

Mbhtelif mukaddes kitaplardan :

(Süleymânın meselleri-25-2) : «Bir şeyi setredip örtmek Allahın şanıdır. »

Diğeri :

(Eş'iya-26-7) : «Yâ müstakîm sen Salihin yolunu düzlersin. »

(Eş'iya-40-28) : « [Allah] yorulmaz ve âciz olmaz. »

(Eş'iya-41-4) : «İşliyen, ve yapan, devirleri iptidâdan çağıran kimdir ? Ben Yehovayım, evvel olan, ve sonrakilerle olan Ben'im. »

(13) : «Zira senin sağ elinden tutan ve sana korkma senin yardımcınım diyen Allahın Rab Ben'im. »

(14) : «Ben sana yardım edeceğim diye Rab, ve İsrâîlin Kuddûs'u olan Velîn buyurur. »

(Eş'iya-44-6) : « Evvel ben'im âhir ben'im ve benden gayrı İlâh yoktur. »

(Eş'iya-45-7) : «Nûru vücûde getiren ve zulmeti halk eden ve selâmeti yapan ve beliyeyi yaradan, bunların cümlesini yapan Rab ben'im. »

Bu sonuncu âyet gösteriyor ki her hâlin, her fi'lin

yaradanı Allahdır. Nûru vücûde getiren Allah olduğu gibi zulmeti halkeden de O dur. Selâmeti yayan o olduğu gibi belayı yaradan da O dur.

Hıristiyanların kitabında bu hakikatler açık olarak görülemediği için Musevî Mukaddes kitablarından bilgisiz Hıristiyanlardan yanlış fikirlere sapanlar olmuş, (Allah iyidir Ondan yalnız iyilik gelir fenalık şeririn yani şeytanındır. Her fenalık şeytandan gelir. gibi sathî nazariyelerle, basit görüşlerle Allahın Allahlığından uzaklaşanlar, Allahın kuvvetini iki zümreye ayırıp müsbetini Allaha ve menfisini şeytana mal edenler olmuş, ve bu hareket noktasından Hazreti İsâya Allah demeğe dilleri varanlar olmuştur.

Bunlar hep cehaletin fikir darlığının mahsûlüdür. Allahlık bölüm kabul etmez, ve Allahlığı yalnız müsbet ef'alin sahibi diye bellemekten kâmil hiç bir netice çıkmaz. Hazreti İsâ dünyayı hayatında istediği hale koyamadı. O da mustarip insanlar arasında ıstırap çakti gitti ondan sonra Hıristiyan olarak dünyaya gelenler ve hükümranlıklar elde edenler dahi dünyayı cennete çeviremedi. Mücadele günden güne hudûdunu genişletti sürüp gitti. İnsan bile hayır ve şerre kabiliyyetli iken onu yaradan Alah nasıl olur da yalnız hayra kabiliyyetli olur. Şerre kabiliyyet bir insanı şerîr saydıramıyacağı gibi Allah hakkında da öyledir, Allah lüzum görmedikçe şerri yaratmaz insan da i aslında hayırlıdır. Şerden uzaklık isteyendir.

Şimdi dercedilmek üzere olan âyetler dahi Allahın müsbet ve menfî her kuvvetin sahibi olduğunu te'yid eden misallerdir:

(Eş'ıya-54-16) : «**Alet yapan demirciyi ben halkettim. Helâk edecek harab ediciyi**

dahi ben yarattım.»

Diğeri.

(**Eremiya'nın mersiyeleri**-3-38) : «**Müteâlin [Allahın] ağzından hem bela hem hayır çıkmaz mı.**»

Diğeri:

(**Hazakıyal**-17-24) : «**Ve sahra ağaçlarının cümlesi diyeceklerdir ki ben Rab; yüksek ağacı alçalttım, alçak ağacı yükseltdim, yeşil ağacı kuruttum ve kuru ağacı yeşillendirdim. Ben Rab söyledim ve icra ettim.**»

Diğeri:

(**Süleymânın meselleri**-29-13) : «**Mazlum ve zâlim adam birbirine rast gelir. İkisinin de gözüne nûr veren Rabdır.**»

İNCİL-İ ŞERİFDEN

Şimdi de Esmayı Hüsnâdan İncîl-i şerîfe isim veya ma'nâ ve misal olarak geçenleri kaydediyorum.

Allah mefhûmu:

(1-**Timoteos'a**-6-15 **ve** 16) : «**Mübarek ve tek hükümdar, padişahların dadişahı, ve Rabların Rabbı, ölmezliğe yalnız mâlik olan yaklaşılmaz nûrda mukîm olan, insanlardan kimsenin görmediği ve görmeğe kaadir olmadığı zât [Allahdır].**»

Diğeri :

(İbrânîlere-12-29) : « Allahımız yakıp bitiren ateşdir. »

Dikkat :

Yukarıda birinci âyetdeki : «yaklaşılmaz nûrda mukîm olan» fıkrası ile: «insanlardan kimsenin görmediği ve görmeğe kaadir olmadığı» tarzındaki Allah vasfı ve ikinci âyet; Hıristiyanlıkta Hazreti İsânın Allah olarak kabulüne zemîn hazırlamış, yol açmış olduğu gibi bu fıkra ve onu takib eden fıkralar ve ikfnci âyet hakikatdeki ma'nasına göre ciddî bir ma'na ifade etmekte zayıf kalmıştır. Zira Hazreti İsâya Allah dedirtmek istiyenlerin şu telkinine yol açmıştır. «Allah; yaklaşılmaz bir ateştir. Ona kendi aslından olmıyan bir şey yaklaşamaz. Ona ancak oğlu İsâ yaklaşabilir. İmdi, insanlar Allaha yaklaşmağa çallşmaktan birşey elde edemezler, insanlar ancak İsâya yaklaşabilirler. ve İsâ vasıtası ile Allahdan istediklerini elde etmiş olabilirler. »

Bu telkin bir hakikate dayanmadığı gibi Allahın Esmayı Hüsnâsında mevcut Cemâlî vasıflarını yani güzel sıfatlarını da düşünmiyerek veya bilmiyerek söylenmiş sözlerdir. Fakat ne yazık ki bu zan; koca bir ümmetin Allah telâkkîsindeki doğruluğu güzelliği ihlâl edecek mahiyyet almıştır. Evet, ateşi yaradan Allahdır. Fakat Allah ateş demek değildir. Gökte yerde zuhûr edecek âfetleri yaradan Allahdır, fakat Allah âfet değildir. Havâri söziyle İncîle geçmiş ve âyet sayılmış bu sözün menşe'i Mûsevîlerin ilk Din devrinden kalma ve husûsiyyeti temsîl eden bir misaldir. Aslı şudur:

Tevrât-ı şerîfden :

(Tesniye-4-24) : Allahın Rab;ifnâ eder ateş ve gayyurdur. »

Bu ma'nada bir âyetin Mukaddes kitaba geçmesi sebebinin şu olması melhûzdur. Cenâb-ı Hak ilk Dine davet ettiği İbrânî kavmi Din ve insanlık cihetinden fakir, ve kuvvetli inzibata muhtac olduklarından onları can kaygusu ile korkutup Din inzibatına almak, Din terbiyesi kabul ettirmek için korkutmak, dehşet vermek istemiştir, Binaenaleyh :

Cenâb-ı Hak Hazreti Mûsâya ilk bitabında ateşden seslenmiştir.

Malûmdur ki hiç bir şeyden haberi yok iken bir dağın eteğinden geçen Mûsâya Cenâb-ı Hak dağda yanan bir ateşin içinden seslenmiş ben senin Rabbınım bnyurmuş ve onu çağırmıştı.

Hazreti Mûsa bu mülâkatdan sonra Mısıra gidip Mûsevîlerin aslı olan İbrânîleri Mısırda Firavnın zulmünden kurtarıp çöle getirdikten sonra da yine dağ başına çıkıp Cenâb-ı Hakla konuşmağa gittikde dağın yer yer tutuştuğunu görmüştü.

Ateş beşeriyyeti en korkutan unsurdur. Cehennemin başlıca muhteviyyatı da ateş değilmi.

İşte Allah beşeriyyetin iptidaî devirlerini yaşayan Putperest clan yani nefsin tabiî temayüllerine en müsait bir devri yaşayan ve nefislerine kulluk eden İbrânîleri nefislerinin hakimiyyetinden kurtarıp Allahın Din nizamına sokmak için onlara, nefislerinin en korkup çekindiği bir unsurla görünmek lâzım geliyordu. İşte bu öyle oldu demektir. Filhakika İbrânîler Allahdan son derece korktular ve Allahın emirlerine, iradelerine

bu korku tesiri altında uymağa çalıştılar, nefislerinin kulluğundan sıyrılıp Allaha kulluk etmeğe koyuldular netekim yine Mûsevî Mukaddes kitablarından şu âyetler bu esası daha ziyade açıklıyacak kıymettedir.

(Tesniye 5-26 : 29) : «[Hazreti Mûsa; Mûsevîlere diyor] ateş içinden konuşan Hay Allahın sesini bizim gibi kim işitti de sağ kaldı. Sen yaklaşıp Allahımız Rabbın söylıyeceği sözlerin kâffesini dinle, ve Allahımız Rab sana her ne söylerse sen bize söyle biz dahi dinleriz ve icra ederiz dedinlz. Ve bana [böyle] söylediğinizde Rab sözlerini işitti. Ve Rab bana: (bu kavmin sana söylediği sözleri işittim cümle söyledikleri doğrudur. Keşke kalpleri dahi böyle olaydı da benden korkmakla kendilerine ve oğullarına ilel'ebed hayır gelmek üzere daima hep emirlerimin icrasında bulunaydılar) [buyurdu].

Bu mevzu' ile alâkalı âyetlerden bazıları:

(Hurûc 33-20) ; «Didârımı göremezsin zira insan beni görüp de yaşayamaz.»

Diğeri :

(Tesniye 9-3) : «Allahın Rab ifnâ eder ateş olarak kendisi senin önünden geçer.»

(Tesniye 4 29) : «Bütün kalbin, bütün

canın ile istediğin tnkdirde [Allahı] bulacaksın.»

(Tesniye 5-24) : «Eğer biz Allahimız Rabbın sesini bir daha işidirsek ölürüz.»

Diğeri :

(Eyûb-38-1) : «O zaman Rab; kasırgadan Eyûbe cevap verip dedi.»

Diğeri :

(Tesniye 5-22) : «Rab bu kelamları bütün cemaatinize [tarafımdan tebliğ edilmek üzere] dağda ateş ve bulut ve duman içinden yüksek sesle söyleyip bir şey ilâve etmedi ve onları iki taş lavha üzerine yazıp bana verdi.»

Diğeri :

Hurûc 3-2) : «[Hazreti Mûsâ; Allahın dağına geldikte] ve ona Rabbın meleği çalı içinde ateş alevi ile göründü.»

(Hurûc-19-18) : «Turı sînâ; Rab onun üzerine ateşle nâzil olduğundan her yüzü tüter idi ve dumanı külhan dumanı gibi çıkarak bütün dağ ziyadesi ile titrerdi.»

Diğeri :

(Tesniye-4-11- ve 12 : «Siz yaklaşıp dağın eteğinde dururken karanlık ve bulut ve duman bulunarak dağ semaya kadar

ateşle yanardı. Ve Rab size [ait emirlerini] ateş içinden söyleyip siz kelâm sedasını işittiniz ama bir sûret görmediniz

Diğeri :

(Hazakıyal-1-4) : «Ve gördüm ki şimal cantbinden bir kasırga, büyük bir bulut ve alevli bir ateş geliyordu.»

Diğeri :

(Daniyal-7-9) : «Ben bakmakta iken tahtlar kurulup günleri kadîm olan [Allah] cülûs eyledi. Anın elbisesi kar gibi beyaz ve başının saçı pâk yapağı gibi idi. Tahrı ateş alevi ve tekerlekleri yanar ateş idi Anın önünden ateş ırmağı çıkıp akardı.

Dikkat :

Bu ayetteki vasıflara bakarak bu günkü mü'minlerin şüpheye düşmesine yer yoktur. Allahın ne sureti vardır. Ne saçı ne elbisesi vardır. Ne de insanın oturacağı eb'adda her hangi bir şeyden tahtı vardır. Fakat Allah istediğini yapar, istediği suretde, istediği yerde istediği tarzda ve istediği çerçevede [dekorda] tecelli eder. Sûret Allah değildir. Sûret mahlûktur. Hâlik onda iradesi ile tecelli eder. Allahın her suretde her tarzda tecelli etmest mümkündür. Mûsevîlerin Din terbiyesi gördükleri devrelerde insanın rûhunun gösterdiği ihtiyaca göre Allahın Danyal Peygamberin gözüne âyetdeki vasıflarda tecelli etmiş olması mümkündür.

Diğeri :

(Tesniye-10-4) : «Ve Rab evvelki yazdığı gibi tecemmu' gününde dağda ateş içinde Rabbın size söylediği on emri o lavhalar üzerine yazıp anları bana verdi»

Diğeri :

(Melahıya-3-1 : 3) : «Ve gelmesi gününe kim dayanabilir. Ve zuhûr ettiği vakitde kim durabilir. Zira O (Kalcı) nın [eritici] ateşi gibi ve (Kassar) ın sabunu gibi olacaktır.»

Dikkat :

Cenâb-ı Hak Mûsevîleri terbiye esnasında gösterdikleri beşerî ihtiyaca göre böyle ateşle göründüğü, azamî derecede dehşet verdiği gibi emsalsiz bir mülâyemet içinde de göründükleri olmuş ve insanları yanlış kanaate saplanmaktan kurtarmıştır,

Meselâ İlya Peygamber vak'ası buna dair misallerden biridir. Vak'a şudur.

İlya Peygamber ; Benî İsrâîl Peygamberlerindendir Allahın Dîninden sapan İsraîl oğullarını hidâyete çevirmek için o kavmin içinde çalışmaktadır. Halk; bu sapıklıkta hevâ ve hevesine ceryan vermiş, her biri nefislerinin her istediğini yapmağa başlamış hayvanî bir zevk içindedir. Kendilerini bu iptidaî halden vaz geçirmeğe imansızlıktan, kötülüklerden men'e çalışan İlya Peygamberden hepsi uzaklaştırıcı his taşımaktadır. Bahusus kraliçe İlya peygamberin canına kıyacak bir düşmanlık duymaktadır. İlya peygamberi öldürte-

ceği sırada Allah İlya peygamberin imdadına yetiş miş ve onu durumun vahâmetinden haberdar ederek o muhitden uzaklaşmasını ve Allah ile konuşmak üzere uzakdaki bir muayyen dağa gelmesini emretmiştir. İlya peygamber dağ ile bulunduğu yer arasındaki haftalarca süren yolculukta Allahın yarattığı mûcize nev'inden sebeplerle yiyecek bulup yaşamıştır. Dağa geldiğinde yüreği korku ile helecan içindedir. Mûsevîlerin kanaatine göre Allah ile konuşmağa giden azîm âfetler : zelzeleler, yıldırımlar, yangınlarla karşılaşır. Zira Allahın tecellî ve zuhûruna yer gök dayanmaz her zerresi sarsılır ve tutuşur.

İşte bu düşünce ile düşünceli ve Allahın zuhûrunu sonsuz korkular içinde bekliyen İlya peygambere filvaki' korkdukları da olmağa beşlamıştır. Bundan sonrasını Mukaddes kitabdan görelim :

(**Müluk-u sâlis**-19-11 : 21) : « **Ve işte Rab geçiyordu ve [yani Rabbın zuhuruna alâmetti ki] Rabbın huzurunda [yani zuhurunda] dağları yarıp kayaları kıran bir azîm ve şiddetli rüzgâr çıktı. Ama Rab rüzgârda değildi. [yani rüzgârı müteakip Rab zuhur etmedi] rüzgârın ardınca zelzele oldu ama Rab zelzelede değildi. Zelzeleden sonra ateş oldu ama Rab ateşde değildi ve ateşden sonra hafif ve lâtif bir ses [yumuşak ve tatlı bir çocak sesi gibi munis ses] peydâ oldu. [İşte bu Allahıa sesi idi] İlya dahi bunu işidince örtüsü ile yüzünü örterek mağaranın kapısında durdu. ve işte bir ses [ayni yumuşak tatlı ses] Ona : (ey İlya burada ne işin var) dedi.**

İşte :

Allah aslında ve kendinde asıl olan âdetinde bu kadar mülâyim ve tatlıdır. Bundan şimarıp azmıyacak olanlara o zaman dahi bunu göstermiştir. Azacak olanlara ise yaptığı telkin dehşet vericidir.

İşte misalleri :

Mûsevî Mukaddes kitaplarından :

(**Nahom**-1-2) : «**Rab kıskanç ve öc alan Allahtır. Rab öc alır ve gazabla doludur. Rab düşmanlarından öc alır ve düşmanlarına kin tutar.**»

(3) Rab geç öfkelenir, ve kuvvetde büyüktür. Ve suçluyu hiç suçsuz çıkarmaz. Rabbın yolu kasırgada ve fırtınadadır ve bulutlar Onun ayaklarının tozudur.

(4) Denizi azarlar ve onu kurutur ve bütün ırmakların suyunu kurutur. (Başan) ile (Karmel) i sular (Lübnan) ın da çiçeğini sular.

(5) Ondan dağlar titrer, ve tepeler erir ve Onun önünde yer yüzü ve dünya ve onda oturanların hepsi yerinden oynar.

(6) Onun gazabı önüde kim durabilir ve öfkesi şiddetine kim dayanabilir. Kız-

gınlığı ateş gibi dökülür ve Onun eliyle kayalar parçalanır. »

İşte :

İlk beşer nesillerinin ihtiyacına göre Allah yola getirmek istediği kullarına böyle şiddetli ve dehşetli yani g a z a b i y l e görünmüştür. Son Din olan İslâmlık devrinde ise besmele-i şerîfenin içindeki ve Kur'ân-ı kerîmin ilk sûresi olan Fâtiha-i şerifedeki (Rahmân) sıfatı ile yani her yarattığına fark gözetmeksizin, karşılık beklemeksizin rahmeti, mülâyimeti şefkati ile görünmüştür.

***

Şimdi :

Yine esas mevzua, İncîl-i şerifde bıraktığımız yere avdet edelim.

İncîl ehli dahi tâbi olduğu Mûsevî şeriat hükümlerine ve telkinatına bakarak Allahı esasda gazablı sanmışlar ve Allahdan korunmak için bir mutavassıta ihtiyac duymuş gibi görünmüşlerdir. ve onun için (Allah ifnâ edici bir ateşdir. Ona ancak biricik oğlu İsâ yaklaşabilir. Ve insanlar ancak İsâya yaklaşmak imkânına maliktir) fikrine düşmüşlerdir.

Yani ilk kitabın hemen sathında kalmışlar, bir âyetinin yani (Allah ifnâ edici ateştir) me'alindeki âyetinin manasına tamamiyle fikirlerini sararak Allahdan korkup Hazreti İsâya sarılmışlardır.

İncîl-i şerîfe göre Allahın mahiyyeti .

(1-Yuhanna-1-5) : «ondan işitdiğimiz ve size ilân etmekte olduğumuz haber şudur ki Allah (nûr) dur ve onda hiç ka-

ranlık yoktur. »

Diğeri :

(2-Korintoslulara-3-17) : «Ve Rab ruhdur»

Allahın sıfatları :

(Yuhanna-17-25 ve 26) : « Ey âdil baba, dünya; seni bilmedi ama ben seni bildim, bunlar da beni sen gönderdiğini bildiler onlara senin ismini bildirdim ve bildireceğim. »

Diğeri :

(Luka-6-36) : «Babanız nasıl merhametli ise siz de merhametli olun. »

Diğeri :

(Luka-6-35) : « o nankörlere ve fenalara karşı ni'met vericidir. »

Diğeri :

(Markos - 10 - 18) : «Birden başka kimse iyi değildir, o da Allahdır .»

Diğeri :

(Ya'kub - 5 - 11) : «Rab çok acır ve merhamet eder. »

Diğeri :

(1 - Yuhanna - 1 - 9) : «o sâdık ve âdildir»

Diğeri :

(Markos - 12 - 29) : «Dinle ey İsrâîl, Allahımız Rab; bir olan Rabdır. »

Diğer :

(Markos - 12 - 33) : « O; birdir. Ondan başkası yoktur. »

Diğeri :

(1 - Korintoslulara - 8 - 4) : « Ve birden başka Allah yoktur. »

Diğeri :

(Vahiy - 1 - 8) : «Rab buyurur ki elifden ye'ye kadar [A dan Z ete kadar] Benim.»

Diğeri :

(1 - Yuhanna - 4 - 16) : «Allah sevgidir. »

NETİCE

İncîl-i şerîfe Allahın Esmâ ve sıfatından çok azı geçmiştir. Zira hepsi Mesevî Mukaddes kitaplarında vardır. Ve Mûsevî kitabları Mûsevîlerin olduğu kadar Hıristiyanların da Mukaddes kitaplarıdır. İmdi Tevrât-ı şerîf Hıristiyanların dahi şeriat kitabıdır.

Fakat :

Mûsevî kitablarını Her Hıristiyan okumuş değildir. Hatta her insan okur yazar bile değildir. Bahusus eski devirlerde okur yazarlar içinde kendi Dininin kitabını bile tamamiyle okuyup tetkik etmiş kimse çok değildir. Ve bahusus İncil-i şerif papalar nezdinde saklanıp Hıristiyanlara bin altıyüz sene gizli tntulmuş gösteri memiştir. Papalar İncil namına istedikleri gibi hereket etmişlerdir. Protestanlık bu yüzden çıkmıştır.

İşte bu bilgisizlik hayatından rûhanî politikacılar istifadeye kalkmışlar ve şöyle demişlerdir. Yahudilerin Allahı gazab sıfatlariyle tezahür etmiş gazab Allahıdır. Bu gazab ezelî günah mirasından dolayı tezahür etmiştir. İsâ Allahın oğludur ve bu ezelî günahın affı için kendini kurban etmiştir. Bu kurbanın kıymeti sebebiyle Allah da Hıristiyan olacaklara bu ezelî günahı af etmiştir. İmdi ezelî günahdan kurtulmak istiyenler Hıristiyan olsunlar ve Hıristiyan olduktan sonra gazab Allahına artık teveccüh etmesinler zira O; ateşdir ancak muhabbetini oğlu İsâ vasıtası ile yayan Allahın oğlu İsâya teveccüh etsinler ki selâmetde kalalar demişlerdir.

Vakia bu gün hakikat az çok Hıristiyanlarca anlaşılmıştır. Bu gün Hıristiyanların çoğu Allah diye yü-

rekte Hak Allah olan İbrâhîmin Allahını tanıyorlar ve Hazreti İsâyı Kitab sahibi bir Nebi biliyorlar. Bu gibi hakikate erenlerin sayısı günden güne artmaktadır. (Benim Allahım İsâdır) demeğe her Hıristiyanın yüzü bile tutmamakta, dili bile varmamaktadır.

Her şeyin hakikatini araştırmak ve bir hakikate ermeğe çalışmak; her insanın vicdanca baş vkzifesi ve rûhunun sevk-i tabiisidir. Fakat hakikate ve selâmete ermek de insanın elinde değil Allahın bir lûtfudur. Binaenaleyh her insanın duâsı içinde bu selâmet dileği de esaslı bir yer almalıdır. Ve insan hakikatleri araştırırken başka Dinlerin kitablarını da tedkik etmelidir.

ESMAYI HÜSNÂ FİHRİSTİ

Sahife

2 — Ön söz

4 — Allahı tanıtan güzel isimler ve sıfatlar hakkında çok hülâsa umumî bir fikir ve bilgi

6 — İsimler ve sıfatlar [zümreler]

6 — Cemâlî ve Celâlî zümreler

6 — Allahda asıl olan sıfat zümresi

18 — Allahın güzel isimleri hakında Kur-ân-ı kerîm âyetleri

39 — Esmayı Hüsnâ cedvelleri

40 — İsim ve sıfatların arapcaları

43 — İsim ve sıfatların Türkceleri

49 — Alınacak fikir

49 — Allahın mahlukunu anma vesiylesi

54 — Zikre hiçbir şey mâni' olamaz

55 — Zikredenlerin kazancı

56 — Zikir ve tesbih ni'metleri [56/1 tesbih İlâhîleri]

57 — Zikretmiyenlerin âkıbeti

58 — **İstigfâr**

58 — **Şükür**

60 — **Bütün mahlukatın tesbihleri**

61 — **Esmayı Hüsnâ ve evvelki ümmetler ve Mukaddes Kitablar muhteviyyâtı**

74 — **İncîl-i Şerîf ve Esmayı Hüsnâ**

88 — **Netice**

Kurum neşriyatının toptan satış yeri

Yeni Postahane arkası Âşir Efendi Cad.
İmar han kat 3 No. 23

Perakende satış yeri

İbrahim Hilmi - Gayret - İnkılâb Kitabevleri

Fl: 200 Krş.